بانک احادیث

اهل بیت علیهم السلام

با موضوع:

سیاسی

جلد(۱۳)

بسم الله الرحمن الرحیم

بانک احادیث اهل بیت (ع)

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست ----- ۵
بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۱۳ - (سیاسی) ----- ۱۹
مشخصات کتاب ----- ۱۹
سیاسی ----- ۱۹
حاکم ----- ۱۹
حدیث۱ ----- ۱۹
حدیث۲ ----- ۱۹
حدیث۳ ----- ۱۹
حدیث۴ ----- ۱۹
حدیث۵ ----- ۱۹
حدیث۶ ----- ۲۰
حدیث۷ ----- ۲۰
حدیث۸ ----- ۲۰
حدیث۹ ----- ۲۰
حدیث۱۰ ----- ۲۰
حدیث۱۱ ----- ۲۱
حدیث۱۲ ----- ۲۱
حدیث۱۳ ----- ۲۱
حدیث۱۴ ----- ۲۱
حدیث۱۵ ----- ۲۱
حدیث۱۶ ----- ۲۱
حدیث۱۷ ----- ۲۲
حدیث۱۸ ----- ۲۲

حدیث۱۹ ----- ۲۲
حدیث۲۰ ----- ۲۲
حدیث۲۱ ----- ۲۲
حدیث۲۲ ----- ۲۲
حدیث۲۳ ----- ۲۳
حدیث۲۴ ----- ۲۳
حدیث۲۵ ----- ۲۳
حدیث۲۶ ----- ۲۳
حدیث۲۷ ----- ۲۳
حدیث۲۸ ----- ۲۳
حدیث۲۹ ----- ۲۳
حدیث۳۰ ----- ۲۴
حدیث۳۱ ----- ۲۴
حدیث۳۲ ----- ۲۴
حدیث۳۳ ----- ۲۴
حدیث۳۴ ----- ۲۴
حدیث۳۵ ----- ۲۴
حدیث۳۶ ----- ۲۴
حدیث۳۷ ----- ۲۵
حدیث۳۸ ----- ۲۵
حدیث۳۹ ----- ۲۵
حدیث۴۰ ----- ۲۵
حدیث۴۱ ----- ۲۵
حدیث۴۲ ----- ۲۵

حدیث۴۳ ----- ۲۵
حدیث۴۴ ----- ۲۶
حدیث۴۵ ----- ۲۶
حدیث۴۶ ----- ۲۶
حدیث۴۷ ----- ۲۶
حدیث۴۸ ----- ۲۶
حدیث۴۹ ----- ۲۶
حدیث۵۰ ----- ۲۷
حدیث۵۱ ----- ۲۷
حدیث۵۲ ----- ۲۷
حدیث۵۳ ----- ۲۷
حدیث۵۴ ----- ۲۷
حدیث۵۵ ----- ۲۷
حدیث۵۶ ----- ۲۷
حدیث۵۷ ----- ۲۷
حدیث۵۸ ----- ۲۸
حدیث۵۹ ----- ۲۸
حدیث۶۰ ----- ۲۸
حدیث۶۱ ----- ۲۸
حدیث۶۲ ----- ۲۸
حدیث۶۳ ----- ۲۸
حدیث۶۴ ----- ۲۹
حدیث۶۵ ----- ۲۹
حدیث۶۶ ----- ۲۹

حدیث۶۷ ---- ۲۹
حدیث۶۸ ---- ۲۹
حدیث۶۹ ---- ۲۹
حدیث۷۰ ---- ۲۹
حدیث۷۱ ---- ۳۰
حدیث۷۲ ---- ۳۰
حدیث۷۳ ---- ۳۰
حدیث۷۴ ---- ۳۰
حدیث۷۵ ---- ۳۰
حدیث۷۶ ---- ۳۰
حکومت، مدیریت و خدمت ---- ۳۰
حدیث۱ ---- ۳۰
حدیث۲ ---- ۳۱
حدیث۳ ---- ۳۱
حدیث۴ ---- ۳۱
حدیث۵ ---- ۳۱
حدیث۶ ---- ۳۱
حدیث۷ ---- ۳۱
حدیث۸ ---- ۳۱
حدیث۹ ---- ۳۲
حدیث۱۰ ---- ۳۲
حدیث۱۱ ---- ۳۲
حدیث۱۲ ---- ۳۲
حدیث۱۳ ---- ۳۲

حدیث۱۴ ----- ۳۲
حدیث۱۵ ----- ۳۳
حدیث۱۶ ----- ۳۳
حدیث۱۷ ----- ۳۳
حدیث۱۸ ----- ۳۳
حدیث۱۹ ----- ۳۳
حدیث۲۰ ----- ۳۳
حدیث۲۱ ----- ۳۳
حدیث۲۲ ----- ۳۴
حدیث۲۳ ----- ۳۴
حدیث۲۴ ----- ۳۴
حدیث۲۵ ----- ۳۴
حدیث۲۶ ----- ۳۴
حدیث۲۷ ----- ۳۴
حدیث۲۸ ----- ۳۴
حدیث۲۹ ----- ۳۵
حدیث۳۰ ----- ۳۵
حدیث۳۱ ----- ۳۵
حدیث۳۲ ----- ۳۵
حدیث۳۳ ----- ۳۵
حدیث۳۴ ----- ۳۵
حدیث۳۵ ----- ۳۵
حدیث۳۶ ----- ۳۶
حدیث۳۷ ----- ۳۶

حدیث۳۸ ----- ۳۶
حدیث۳۹ ----- ۳۶
حدیث۴۰ ----- ۳۶
حدیث۴۱ ----- ۳۶
حدیث۴۲ ----- ۳۷
حدیث۴۳ ----- ۳۷
حدیث۴۴ ----- ۳۷
حدیث۴۵ ----- ۳۷
حدیث۴۶ ----- ۳۷
حدیث۴۷ ----- ۳۷
حدیث۴۸ ----- ۳۷
حدیث۴۹ ----- ۳۸
حدیث۵۰ ----- ۳۸
حدیث۵۱ ----- ۳۸
حدیث۵۲ ----- ۳۸
حدیث۵۳ ----- ۳۸
حدیث۵۴ ----- ۳۸
حدیث۵۵ ----- ۳۸
حدیث۵۶ ----- ۳۹
حدیث۵۷ ----- ۳۹
حدیث۵۸ ----- ۳۹
حدیث۵۹ ----- ۳۹
حدیث۶۰ ----- ۳۹
حدیث۶۱ ----- ۳۹

وحدت ----- ۳۹
حدیث۱ ----- ۳۹
حدیث۲ ----- ۴۰
حدیث۳ ----- ۴۰
حدیث۴ ----- ۴۰
حدیث۵ ----- ۴۰
حدیث۶ ----- ۴۰
حدیث۷ ----- ۴۰
حدیث۸ ----- ۴۱
حدیث۹ ----- ۴۱
حدیث۱۰ ----- ۴۱
حدیث۱۱ ----- ۴۱
حدیث۱۲ ----- ۴۱
حدیث۱۳ ----- ۴۱
حدیث۱۴ ----- ۴۲
حدیث۱۵ ----- ۴۲
حدیث۱۶ ----- ۴۲
حدیث۱۷ ----- ۴۲
حدیث۱۸ ----- ۴۲
حدیث۱۹ ----- ۴۲
حدیث۲۰ ----- ۴۲
حدیث۲۱ ----- ۴۳
حدیث۲۲ ----- ۴۳
حدیث۲۳ ----- ۴۳

حدیث۲۴ ----- ۴۳
حدیث۲۵ ----- ۴۳
حدیث۲۶ ----- ۴۳
حدیث۲۷ ----- ۴۳
حدیث۲۸ ----- ۴۴
حدیث۲۹ ----- ۴۴
حدیث۳۰ ----- ۴۴
حدیث۳۱ ----- ۴۴
حدیث۳۲ ----- ۴۴
حدیث۳۳ ----- ۴۴
حدیث۳۴ ----- ۴۴
حدیث۳۵ ----- ۴۴
حدیث۳۶ ----- ۴۵
حدیث۳۷ ----- ۴۵
تفرقه ----- ۴۵
حدیث۱ ----- ۴۵
حدیث۲ ----- ۴۵
حدیث۳ ----- ۴۵
حدیث۴ ----- ۴۶
حدیث۵ ----- ۴۶
حدیث۶ ----- ۴۶
حدیث۷ ----- ۴۶
حدیث۸ ----- ۴۶
حدیث۹ ----- ۴۶

حدیث۱۰ ----- ۴۶

حدیث۱۱ ----- ۴۷

حدیث۱۲ ----- ۴۷

حدیث۱۳ ----- ۴۷

حدیث۱۴ ----- ۴۷

حدیث۱۵ ----- ۴۷

حدیث۱۶ ----- ۴۷

حدیث۱۷ ----- ۴۸

حدیث۱۸ ----- ۴۸

حدیث۱۹ ----- ۴۸

حدیث۲۰ ----- ۴۸

حدیث۲۱ ----- ۴۸

حدیث۲۲ ----- ۴۸

حدیث۲۳ ----- ۴۸

حدیث۲۴ ----- ۴۸

حدیث۲۵ ----- ۴۹

حدیث۲۶ ----- ۴۹

حدیث۲۷ ----- ۴۹

حدیث۲۸ ----- ۴۹

عدالت و حفظ بیت المال ----- ۴۹

حدیث۱ ----- ۴۹

حدیث۲ ----- ۴۹

حدیث۳ ----- ۵۰

حدیث۴ ----- ۵۰

حدیث۵ ----- ۵۰
حدیث۶ ----- ۵۰
حدیث۷ ----- ۵۱
حدیث۸ ----- ۵۱
حدیث۹ ----- ۵۱
حدیث۱۰ ----- ۵۱
حدیث۱۱ ----- ۵۱
حدیث۱۲ ----- ۵۲
حدیث۱۳ ----- ۵۲
حدیث۱۴ ----- ۵۲
حدیث۱۵ ----- ۵۲
حدیث۱۶ ----- ۵۳
حدیث۱۷ ----- ۵۳
حدیث۱۸ ----- ۵۳
حدیث۱۹ ----- ۵۳
حدیث۲۰ ----- ۵۳
حدیث۲۱ ----- ۵۴
حدیث۲۲ ----- ۵۴
حدیث۲۳ ----- ۵۴
حدیث۲۴ ----- ۵۴
حدیث۲۵ ----- ۵۴
حدیث۲۶ ----- ۵۴
حدیث۲۷ ----- ۵۵
حدیث۲۸ ----- ۵۵

حدیث ۲۹ ---- ۵۵
حدیث ۳۰ ---- ۵۵
حدیث ۳۱ ---- ۵۵
حدیث ۳۲ ---- ۵۶
حدیث ۳۳ ---- ۵۶
حدیث ۳۴ ---- ۵۶
حدیث ۳۵ ---- ۵۶
حدیث ۳۶ ---- ۵۶
حدیث ۳۷ ---- ۵۶
حدیث ۳۸ ---- ۵۶
حدیث ۳۹ ---- ۵۶
حدیث ۴۰ ---- ۵۶
حدیث ۴۱ ---- ۵۷
حدیث ۴۲ ---- ۵۷
حدیث ۴۳ ---- ۵۷
حدیث ۴۴ ---- ۵۷
حدیث ۴۵ ---- ۵۷
حدیث ۴۶ ---- ۵۷
حدیث ۴۷ ---- ۵۷
حدیث ۴۸ ---- ۵۸
حدیث ۴۹ ---- ۵۸
حدیث ۵۰ ---- ۵۸
حدیث ۵۱ ---- ۵۸
حدیث ۵۲ ---- ۵۸

حدیث۵۳ ----- ۵۸
حدیث۵۴ ----- ۵۸
حدیث۵۵ ----- ۵۹
حدیث۵۶ ----- ۵۹
حدیث۵۷ ----- ۵۹
حدیث۵۸ ----- ۵۹
حدیث۵۹ ----- ۵۹
حدیث۶۰ ----- ۵۹
حدیث۶۱ ----- ۵۹
حدیث۶۲ ----- ۵۹
حدیث۶۳ ----- ۶۰
حدیث۶۴ ----- ۶۰
حدیث۶۵ ----- ۶۰
حدیث۶۶ ----- ۶۰
حدیث۶۷ ----- ۶۰
حدیث۶۸ ----- ۶۰
حدیث۶۹ ----- ۶۰
حدیث۷۰ ----- ۶۱
حدیث۷۱ ----- ۶۱
حدیث۷۲ ----- ۶۱
حدیث۷۳ ----- ۶۱
حدیث۷۴ ----- ۶۱
حدیث۷۵ ----- ۶۱
حدیث۷۶ ----- ۶۱

حدیث۷۷ ---------- ۶۱
حدیث۷۸ ---------- ۶۲
حدیث۷۹ ---------- ۶۲
حدیث۸۰ ---------- ۶۲
حدیث۸۱ ---------- ۶۲
حدیث۸۲ ---------- ۶۲
حدیث۸۳ ---------- ۶۲
حدیث۸۴ ---------- ۶۲
حدیث۸۵ ---------- ۶۲
حدیث۸۶ ---------- ۶۳
حدیث۸۷ ---------- ۶۳
حدیث۸۸ ---------- ۶۳
حدیث۸۹ ---------- ۶۳
حدیث۹۰ ---------- ۶۳
سیاست و مردم داری ---------- ۶۳
حدیث۱ ---------- ۶۳
حدیث۲ ---------- ۶۳
حدیث۳ ---------- ۶۴
حدیث۴ ---------- ۶۴
حدیث۵ ---------- ۶۴
حدیث۶ ---------- ۶۴
حدیث۷ ---------- ۶۴
حدیث۸ ---------- ۶۴
حدیث۹ ---------- ۶۴

حدیث ۱۰ ---- ۶۴
حدیث۱۱ ---- ۶۵
حدیث۱۲ ---- ۶۵
حدیث۱۳ ---- ۶۵
حدیث۱۴ ---- ۶۵
حدیث۱۵ ---- ۶۵
حدیث۱۶ ---- ۶۵
حدیث۱۷ ---- ۶۵
حدیث۱۸ ---- ۶۶
حدیث۱۹ ---- ۶۶
حدیث۲۰ ---- ۶۶
حدیث۲۱ ---- ۶۶
حدیث۲۲ ---- ۶۶
حدیث۲۳ ---- ۶۶
درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان ---- ۶۶

بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۱۳ – (سیاسی)

مشخصات کتاب

سرشناسه:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان،۱۳۹۰ عنوان و نام پدیدآور:بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۱۳ - (سیاسی)/ واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان. مشخصات نشر:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۰. مشخصات ظاهری:نرم افزار تلفن همراه و رایانه موضوع : احادیث شیعه موضوع : اهل بیت (ع) موضوع : سیاسی

سیاسی

حاکم

حدیث۱

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : إسمعوا و أطیعوا لمن ولاه الله الأمر، فإنه نظام الإسلام. پیامبر اکرم – صلی الله علیه و آله – فرمودند: از حاکمان الهی اطاعت کنید و گوش بفرمان باشید زیرا اطاعت از رهبری مایه نظام (و انسجام) اسلام است. «امالی مفید، ج ۱, ص ۱۴, ح ۲»

حدیث۲

قال الامام علی – علیه السلام – : و مکان القیم بالامر مکان النظام من الخرز یجمعه و یضمه فإذا انقطع النظام تفرق الخرز و ذهب ثم لم یجتمع بحذافیره أبدا. امام علی – علیه السلام – فرمودند: جایگاه رهبر و سرپرست در اجتماع، جایگاه رشته‌ای است که دانه‌ها را بهم پیوند داده و جمع می‌کند، و آنگاه که آن رشته بگسلد، دانه‌ها پراکنده گشته و هرگز تمام آنها جمع نخواهند شد. «نهج البلاغه، خطبه ۱۴۶»

حدیث۳

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : مَنْ وَلی مِنْ اُمورِ الْمُسْلِمینَ شَیْئا فَحَسُنَتْ سیرَتُهُ رُزِقَ الْهَیْبَةَ فی قُلوبِهِمْ ... وَ اذا عَدَلَ فیهِمْ مُدَّ فی عُمُرِهِ. پیامبر اکرم – صلی الله علیه و آله – : هر کس اداره بخشی از امور مسلمانان را بر عهده بگیرد و رفتارش خوب باشد، در دل های آنان هیبت می یابد ... و اگر در میان آنان به عدالت رفتار کند، عمرش افزون می گردد. «ذیل تاریخ بغداد، ج ۲، ص ۱۳۶، ح ۴۱۹»

حدیث۴

امام علی علیه‌السلام : العَدلُ قِوامُ الرَّعِیَّةِ وجَمالُ‌الوُلاةِ . عدالت، برپادارنده مردم و زیور حکمرانان است. غرر الحکم : ۱۹۵۴ منتخب میزان الحکمة : ۳۶۰

حدیث۵

الامام علی علیه السلام مِن كِتابِهِ لِلأشتَرِ لَمّا وَلّاهُ مِصرَ: وَلْيَكُنْ أبعَدَ رَعِيَّتِكَ مِنكَ ، وأشنَأهُم عِندَكَ ، أطلَبُهُم لِمَعايِبِ النّاسِ ؛ فإنَّ فی النّاسِ عُيوبا ،الوالی أحَقُّ مَن سَتَرَها ، فلا تَكشِفَنَّ عَمّاغابَ عَنكَ مِنها . امام علی علیه‌السلام - در فرمان استانداری مصر به مالک اشتر- فرمودند: باید دورترین افراد ملت از تو و دشمن‌ترین آنها نزد تو ، عیبجوترین آنها از مردم باشد ؛ زیرا مردم (خواه ناخواه) عیبهایی دارند و زمامدار سزاوارترین کس به پوشاندن آنهاست . بنابراین ، درباره آن دسته از عیبهای مردم که بر تو پوشیده‌است ، پی‌جویی و کنجکاوی مکن . نهج البلاغة : الكتاب ۵۳ منتخب ميزان الحكمة : ۴۲۰

حدیث۶

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : مَن مَدَحَ سُلطانا جائرا وتَخَفَّفَ وتَضَعضَعَ لَهُ طَمَعا فيهِ كانَ قَرينَهُ إلَى النّارِ . هر کس حکمران ستمگری را مدح گوید و از سرِ چشمداشت به او ، خود را در برابرش خفیف و خوار گرداند ، همسفر او به سوی آتش باشد . أمالي الصدوق : ۳۴۷ / ۱

حدیث۷

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : النَّظَرُ إلَى العالِمِ عِبادَةٌ ،والنَّظَرُ إلَى الإمامِ المُقسِطِ عِبادَةٌ ، وَالنَّظَرُ إلَى الوالِدَينِ بِرَأفَةٍ وَرحمَةٍ عِبادَةٌ ، وَالنَّظَرُ إلى أخٍ تَوَدُّهُ فی اللّه عز و جل عِبادَةٌ . نگریستن به دانشمند عبادت است ، نگریستن به پیشوای دادگر عبادت است ، نگاهِ دلسوزانه و مهرآمیز به پدر و مادر عبادت است و نگریستن به برادری که برای خداوند عز و جل دوستش داری عبادت است . أمالي الطوسيّ : ۴۵۴ / ۱۰۱۵ منتخب ميزان الحكمة : ۳۵۴

حدیث۸

امام علی علیه‌السلام : إنَّ فی سلطانِ اللّه عِصمَةً لِأمرِكُم، فَأعطُوهُ طاعَتَكُم غَيرَ مُلَوَّمَةٍ (مُتَلَوِّمينَ) ولا مُستَكرَهٍ بها، واللّه لَتَفعَلُنَّ أو لَيَنقُلَنَّ اللّه عَنكُم سلطانَ الإسلامِ، ثُمَّ لا يَنقُلُهُ إلَيكُم أبدا حتّى يَأرِزَ الأمرُ إلى غَيرِكُم؛ همانا سلطان خدا (حکومت و رهبری دین حقّ) مایه نگهداری و سامان یافتن کار شماست؛ پس بی درنگ و با میل و اختیار او را اطاعت کنید. سوگند به خدا که یا این کار را می‌کنید یا خداوند سلطان اسلام (حکومت حقّه اسلامی) را از شما می‌گیرد و دیگر هرگز آن را به شما منتقل نمی‌کند، تا به دست دیگری سپرده شود . نهج البلاغة : الخطبة ۱۶۹ منتخب ميزان الحكمة : ۲۷۸

حدیث۹

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : قالَ اللّه عز و جل : إذا عَصانی مِن خَلقی مَن يَعرِفُنی سَلَّطتُ عَلَيهِ مِن خَلقی مَن لا يَعرِفُنی؛ خداوند عز و جل فرمود: هرگاه از خلق من کسی که مرا می‌شناسد نافرمانیم کند، از میان خلق خود کسی را که مرا نمی‌شناسد بر او مسلّط گردانم . الفقيه : ۴ / ۴۰۴ / ۵۸۷۱ منتخب ميزان الحكمة : ۶۱۶

حدیث۱۰

امام علی علیه‌السلام : شَرُّ الوُلاةِ مَن يَخافُهُ البَرِیءُ ؛ بدترین حکمرانان ، کسی است که بیگناه از او بترسد . غرر الحكم : ۵۶۸۷ منتخب ميزان الحكمة : ۶۱۶

حدیث۱۱

امام علی علیه‌السلام : سَبُعٌ أكُولٌ حَطُومٌ خَيرٌ مِن والٍ ظَلُومٍ غَشُوم ؛ جانور درنده پُرخور بی‌رحم، بهتر از حکمران ستمگر دژخیم است . غرر الحکم : ۵۶۲۶ منتخب میزان الحكمة : ۶۱۶

حدیث۱۲

امام علی علیه‌السلام : لَابُدّ لِلنَّاسِ مِنْ أَمِيرٍ بَرٍّ أوْ فَاجِرٍ ، يَعْمَلُ فِي إمْرَتِهِ المُؤْمِنُ وَيَسْتَمْتِعُ فِيهَا الكَافِرُ ، وَيُبَلِّغُ اللّهُ فِيهَا الأجَلَ ، ويُجْمَعُ بِهِ الفَيْءُ ، وَيُقَاتَلُ بِهِ العَدُوُّ ، وَتَأمَنُ بِهِ السُّبُلُ ، وَيُؤْخَذُ بِهِ لِلضّعِيفِ مِنَ القَوِيِّ ، حَتّى يَسْتَرِيحَ بَرٌّ وَيُسْتَرَاحَ مِنْ فَاجِرٍ ؛ مـردم را ناچار فرمانروایی بایـد ؛ نیکوکار یا تبهکار ؛ زیرا در حکومت او فرد با ایمان کار خویش (اطاعت خدا) می‌کند و کافر بهره خویش می‌برد و خداوند با وجود حکومت هرکس را به اجل مقدّر می‌رساند و به وسیله او مالیاتها جمع‌آوری می‌شود و با دشمن جنگیده می‌شود و راهها ایمن می‌گردد و حقّ ناتوان از زورمند ستانده می‌شود و نیکوکار آسایش می‌بیند و از تبهکار در امان می‌مانند . بحار الأنوار : ۷۵ / ۳۵۸/ ۷۲ منتخب میزان الحكمة : ۲۶

حدیث۱۳

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلّم لِعَبدِ الرَّحمنِ بنِ سَمُرَةَ: يا عبدَالرَّحمنِ بنَ سَمُرَةَ ، لاتَسألِ الإمارَةَ ؛ فإنَّكَ إذا اُعطِيتَها عَن مَسألَةٍ وُكِلتَ فيها إلى نَفسِكَ ، وإنْ اُعطِيتَها عَن غَيرِ مَسألَةٍ اُعِنتَ علَيها . پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم - به عبدالرحمن بن سمره - فرمودند: ای عبدالرحمن‌بن سمره ، داوطلب امارت مشو ؛ زیرا اگر با تقاضای تو این منصب به تو سپرده شود در اداره آن به خودت واگذار می‌شوی و اگر بدون تقاضای تو به تو واگذار شود ، در اداره آن یاری می‌شوی . سنن أبی داود : ۲۹۲۹ منتخب میزان الحكمة : ۶۱۸

حدیث۱۴

امام صادق علیه‌السلام : ثَلاثَةٌ تَجِبُ على السُّلطانِ لِلخاصَّةِ والعامَّةِ: مُكافأةُ المُحسِنِ بالإحسانِ لِيَزدادُوا رَغبَةً فيهِ ، وتَغَمُّدُ ذُنوبِ المُسيءِ لِيَتُوبَ ويَرجِعَ عَن غَيِّهِ (عَتبِهِ) ، وتَألُّفُهُم جَميعا بالإحسانِ والإنصافِ ؛ سه چیز است که بر زمامدار واجب است درباره خواص و عوام رعایت کند : پاداش نیکوکار را به نیکی دادن تا بر رغبت مردم به کارهای نیک افزوده شود ، پوشاندن گناهان بدکار تا توبه کند و از گمراهی و انحراف خود برگردد و ایجاد الفت میان همه آنان از طریق احسان و رعایت انصاف و داد . تحف العقول : ۳۱۹ منتخب میزان الحكمة : ۶۱۸

حدیث۱۵

حَقٌّ على الإمامِ أنْ يَحْكُمَ بما أنْزَلَ اللّهُ وأنْ يُؤَدّيَ الأمانَةَ ، فإذا فَعَلَ فَحَقٌّ على النّاسِ أنْ يَسْمَعوا لَهُ وأنْ يُطيعوا وأنْ يُجيبوا إذا دُعوا . امام وظیفه دارد بر اساس کتاب خدا حکومت کند و امانت را ادا نماید . چون چنین کند مردم وظیفه دارند سخنش بشنوند ، فرمانش ببرند و هرگاه آنان را فرا خواند ، اجابت کنند . کنز العمّال : ۱۴۳۱۳ منتخب میزان الحكمة : ۳۲

حدیث۱۶

الامام علی علیه السلام فِی کِتابِهِ إلَی ابنِ عبّاسٍ: أمّا بَعْدُ ، فَلاَ یَکُنْ حَظَّکَ فِی وِلاَیتِکَ مَالاً تَسْتَفِیدُهُ ، وَلاَ غَیْظا تَشْتَفِیهِ ، وَلکنْ إمَاتَهُ بَاطِلٍ وإحْیَاءُ حَقٍّ . امام علی علیه‌السلام - در نامه خود به ابن عباس- : امّا بعد ؛ مبادا بهره تو از حکومتت به دست آوردن مالی یا فرو نشاندن خشمی باشد . بلکه باید بهره‌ات میراندن باطل باشد و زنده‌کردن حقّ . بحار الأنوار : ۴۰ / ۲۳۸ / ۱۰ منتخب میزان الحکمهٔ : ۲۶

حدیث۱۷

امام صادق علیه‌السلام : مَن تَوَلّی أمرا مِن‌اُمورِ النّاسِ فَعَدَلَ وفَتَح بابَهُ ورَفَعَ شَرَّهُ ونَظَرَ فی اُمورِ النّاسِ ، کانَ حَقّا عَلَی اللّه عز و جل أن یُؤمِنَ رَوعَتَهُ یَومَ القِیامَهِٔ ویُدخِلَهُ الجَنَّهَٔ ؛ هر کس زمام امری از امور مردم را به‌دست گیرد و عدالت پیشه کند و درِ خانه خود را به روی مردم بگشاید و شرّ نرساند و به امور مردم رسیدگی کند ، بر خداوند عز و جل است که در روز قیامت او را از ترس و هراس ایمن گرداند و به بهشتش بَرَد . بحار الأنوار : ۷۵ / ۳۴۰ / ۱۸

حدیث۱۸

امام‌علی علیه‌السلام : أحسَنُ المُلوکِ حالاً مَن حَسُنَ عَیشُ النّاسِ فی عَیشِهِ ، وعَمَّ رعِیَّتَهُ بعَدلِهِ ؛ نکوحال‌ترین شاهان، کسی است که مردم در روزگار او به نیکی زندگی کنند و عدالتش را در میان رعیّت خود بگستراند . غرر الحکم : ۳۲۶۱ منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۱۴

حدیث۱۹

امام صادق علیه‌السلام : أفضَلُ المُلوکِ مَن‌اُعطِیَ ثلاثَ خِصالٍ : الرّأفهَٔ ، والجُودَ ، والعَدلَ ؛ برترین شهریاران کسی است که سه خصلت داشته باشد : مهربانی ، بخشندگی و دادگری . تحف العقول : ۳۱۹ منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۱۴

حدیث۲۰

امام علی علیه‌السلام : خَیرُ المُلوکِ مَن أماتَ الجَورَ وأحیا العَدلَ ؛ بهترین پادشاهان ، آن است که بیداد را بمیراند و دادگری را زنده سازد . غرر الحکم : ۵۰۰۵ منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۱۴

حدیث۲۱

امام علی علیه‌السلام : أجَلُّ المُلوکِ مَن مَلَکَ نفسَهُ وبَسَطَ العَدلَ ؛ ارجمندترین شهریاران کسی است که بر نفس خود شهریاری کند و عدالت را بگستراند . غرر الحکم : ۳۲۰۶ منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۱۴

حدیث۲۲

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : إنَّ مِن تَعظیمِ جَلالِ‌اللّه عز و جل کَرامَهَٔ ذی الشَّیبهِ ، وحامِلِ القُرآنِ ، والإمامِ العادِلِ ؛ احترام نهادن به ریش سفید و قرآن دان و پیشوای دادگر، بزرگداشت جلال و شکوه خداوند عز و جل است . کنزالعمّال : ۲۵۵۰۷ منتخب میزان الحکمهٔ : ۳۸۴

حدیث۲۳

امام علی علیه‌السلام : أفضَلُ عِبادِ اللّه عِندَ اللّه إمامٌ عادِلٌ ، هُدِیَ وهَدَی ، فَأقامَ سُنَّةً مَعلومَةً ، وأماتَ بِدعَةً مَجهولَةً ؛ برترین بندگان خدا نزد خداوند، پیشوای دادگری است که رهیافته باشد و رهنما . پس ، سنّتی شناخته شده را بر پا دارد و بدعتی ناشناخته را بمیراند . نهج البلاغة : الخطبة ۱۶۴ منتخب میزان الحکمة : ۴۴۸

حدیث۲۴

امام علی علیه‌السلام : السُّلطانُ وَزَعَهُ اللّه فی أرضِهِ؛ فرمانروایان، پاسداران احکام خدا در زمین اویند . نهج البلاغة : الحکمة ۳۳۲ منتخب میزان الحکمة : ۲۷۸

حدیث۲۵

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : السُّلطانُ العادِلُ المُتَواضِعُ ظِلُّ اللّه ورُمحُهُ فی الأرضِ ؛ سلطانِ دادگرِ فروتن، سایه خدا و نیزه او در زمین است . کنزالعمّال : ۱۴۵۸۹ منتخب میزان الحکمة : ۲۷۸

حدیث۲۶

امام علی علیه‌السلام : العُلَماءُ حُکّامٌ عَلَی‌النّاسِ؛ عالمان ، فرمانروای بر مردمند. غرر الحکم : ۵۰۷ منتخب میزان الحکمة : ۴۰۲

حدیث۲۷

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : ثَلاثَةٌ لا یَستَخِفُّ بِحَقِّهِم إلاّ مُنافِقٌ بَیِّنُ النِّفاقِ : ذو الشَّیبِهِ فی الإسلامِ ، والإمامُ المُقسِطُ ، ومُعَلِّمُ الخَیرِ؛ سه کس‌اند که جز منافقی که نفاقش آشکار است درحقّ آنان بی‌حرمتی نکند : ریش سفید اسلام ، پیشوای دادگر و آموزگار خوبیها. کنزالعمّال : ۴۳۸۱۱ منتخب میزان الحکمة : ۴۰۰

حدیث۲۸

امام صادق علیه‌السلام : یُهلِکُ اللّه سِتّا بِسِتٍّ : الاُمَراءَ بالجَورِ ، والعَرَبَ بالعَصَبیَّةِ ، والدَّهاقِینَ بالکِبرِ ، والتُّجّارَ بالخِیانَةِ ، وأهلَ الرُّستاقِ بالجَهلِ ، والفُقَهاءَ بالحَسَدِ ؛ خداوند شش گروه را به سبب شش خصلت نابود می‌کند : فرمانروایان را به سبب ستمگری ، عرب‌ها را به سبب تعصّب ، ملاّکان را به سبب کبر ، بازرگانان را به سبب خیانت ، روستاییان را به سبب نادانی و فقیهان را به سبب حسادت . بحار الأنوار : ۷۸ / ۲۰۷ / ۶۷

حدیث۲۹

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنّاسِ اِماما فَلْیَبْدَأ بِتَعْلیمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلیمِ غَیْرِهِ وَلْیَکُنْ تَاْدیبُهُ بِسیرَتِهِ قَبْلَ تَأْدیبِهِ بِلِسانِهِ وَ مُعَلِّمُ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُها اَحَقُّ بِالْاِجْلالِ مِنْ مُعَلِّمِ النّاسِ ومُؤَدِّبِهِمْ؛ کسی که خود را پیشوای مردم قرار داده، باید پیش از آموزش دیگران، خود را آموزش دهد و پیش از آن‌که دیگران را با زبان، ادب بیاموزد، باکردارش ادب آموزد و البته آموزش دهنده و ادب‌آموز خود بیش از آموزگار و ادب‌آموز مردم، شایسته تجلیل است. غرر الحکم، ح ۷۰۱۶

حدیث۳۰

امام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: مَن عَمِلَ بِالحَقِّ مالَ إلَیهِ الخَلقُ ؛ هر که به حق عمل کند ، مردم به او روی می‌آورند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۶۴۶

حدیث۳۱

امام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: فَضِیلَةُ السُّلطانِ عِمارَةُ البُلـدانِ ؛ فضـیلت مندی حاکم ، مایه آبادی شـهرهاست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۵۶۲

حدیث۳۲

امام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: اَلجُنُودُ عِزُّ الـدِّینِ وَ حُصُونُ الوُلاةِ ؛ لشـکریان، مایه عزّت دین و دژهای حاکمان‌انـد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۹۵۳

حدیث۳۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: آلَةُ الرِّئاسَةِ سِعَةُ الصَّدرِ ؛ سعه‌صدر، ابزار ریاست است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۲۵۶

حدیث۳۴

امام علی علیه‌السـلام: فیما کَتَبَهُ للأشتَرِ حینَ وَلّاهُ مِصـرَ: واعْلَمْ مَع ذلکَ أنّ فی کثیرٍ مِنهُم التُجّار وذَوی الصَناعاتِ ضِیقا فاحِشا ، وشُحّا قَبیحـا ، واحْتِکـارا للمَنافِعِ ، وتَحَکُّما فی البِیاعاتِ ، وذلکَ بابُ مَضَـرَّةٍ للعامَّـةِ ، وعَیْبٌ علی الوُلاةِ ، فامْنَعْ مِن الاحْتِکارِ ؛ فإنَّ رسولَ اللّه صلی الله علیه و آله و سلّم مَنَعَ مِنهُ؛ - در فرمـان زمامـداری مصـر به مالـک اشتر- : بـا این همه ، بـدان که بسـیاری از آنان - تجّار و صاحبـان صـنعت - در داد و سـتد بیش از انـدازه سـختگیرند و بخـل ورزی ناپسـندی دارنـد و به منظور سود بیشـتر کالاـ را احتکـار می کنند و به دلخواه نرخ گران می‌بندند و این کار برای توده مردم زیانبار و برای حکمرانان عیب و ننگ است . بنابراین ، از احتکار جلوگیری کن ؛ زیرا که رسول خـدا صـلی الله علیه و آله و سـلّم از آن منع فرموده است . نهـج البلاـغه: الکتـاب ۵۳ و منتخب میزان الحکمة : ۱۶۰

حدیث۳۵

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرمایند: من ولّی شـیئا من أمور المسلمین لم ینظر اللّه فی حاجته حتّی ینظر فی حوائجهم؛ هر که چیزی از امور مسلمانان را به عهده گیرد خدا در حاجت وی ننگرد تا وی در حوائج مسلمانان بنگرد. نهج الفصاحه

حدیث۳۶

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: من عامل النّاس فلم یظلمهم و حـدّثهم فلم یکـذبهم و وعـدهم فلم یخلفهم فهو ممّن کملت مروّته و ظهرت عدالته و وجبت أخوّته و حرمت غیبته؛ هر که زمامدار مردم شود و سـتمشان نکند و با آنها سـخن کند و دروغشان نگویـد و وعـده شان دهد و تخلف نکند وی از جمله کسانی است که مروتش به کمال رسـیده و عدالتش نمایان گشـته و

برادری با وی واجب و غیبتش حرام است. نهج الفصاحه

حدیث۳۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما من أمیر عشره إلّا و هو یؤتی به یوم القیمه مغلولا حتّی یفکّه العدل أو یوبقه الجور؛ هر که زمام دار ده تن باشد روز قیامت در غل بیارندش تا عدالت غل او باز کند یا ستم هلاکش کند. نهج الفصاحه

حدیث۳۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما من إمام یعفو عند الغضب إلّا عفی اللّه عنه یوم القیامه؛ هر پیشوائی که هنگام خشم ببخشد خدا روز قیامت او را ببخشد. نهج الفصاحه

حدیث۳۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما من أحد أفضل عند اللّه من إمام إن قال صدق و إن حکم عدل؛ هیچ کس نزد خدا از پیشوائی که چون گوید راست گوید و چون حکم کند عدالت کند برتر نیست. نهج الفصاحه

حدیث۴۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: العدل حسن و لکن فی الامراء أحسن، السّخاء حسن و لکن فی الأغنیاء أحسن، الورع حسن و لکن فی العلماء أحسن، الصّبر حسن و لکن فی الفقراء أحسن، التّوبه حسن و لکن فی الشّباب أحسن، الحیاء حسن و لکن فی النّساء أحسن؛ عدالت نیک است ولی از زمامداران نیکوتر است، سخاوت نیک است ولی از اغنیا نیکوتر است، تقوی نیک است ولی از علما نیکوتر است صبر نیک است ولی از فقرا نیکوتر است. توبه نیک است ولی از جوانان نیکوتر است شرم نیک است ولی از زنان نیکوتر است. نهج الفصاحه

حدیث۴۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: صنفان من النّاس إذا صلحا صلح النّاس و إذا فسدا فسد النّاس العلماء و الامراء؛ دو گروه از مردمند که اگر صالح بودند مردم به صلاح آیند و اگر فاسد بودند به فساد گرایند، دانشوران و زمامداران. نهج الفصاحه

حدیث۴۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیار أئمّتکم الّذین تحبّونهم و یحبّونکم و تصلّون علیهم و یصلّون علیکم و شرار أئمّتکم الّذین تبغضونهم و یبغضونکم و تلعنونهم و یلعنونکم؛ بهترین پیشوایان شما کسانی هستند که آنها را دوست دارید و شما را دوست دارند. شما آنها را دعا کنید و آنها نیز شما را دعا کنند و بدترین پیشوایان شما کسانی هستند که آنها را دشمن دارید و شما را دشمن دارند و آن ها را نفرین کنید و شما را نفرین کنند. نهج الفصاحه

حدیث۴۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خمس هنّ من قواصم الظّهر: عقوق الوالدین و المرأه یأتمنها زوجها تخونه و

الإمام يطيعه النّاس و يعصى اللّه و رجل وعد عن نفسه خيرا فأخلف و اعتراض المرء فى أنساب النّاس؛ پنج چيز كمر شكن است، بد رفتارى با پدر و مادر و زنى كه شوهرش بدو اطمينان دارد ولى بدو خيانت كند و پيشوائى كه مردم او را اطاعت كنند ولى او خدا را اطاعت نكند و مردى كه وعده دهد و تخلف كند و بد گوئى شخص در باره نسب مردم. نهج الفصاحه

حدیث۴۴

پيامبراكرم(صلّى الله عليه و آله و سلم) مى فرمايند: ثلاثه لا يستخفّ بحقّهم إلّا منافق ذو الشّيبه فى الإسلام و ذو العلم و إمام مقسط؛ سه كسند كه هر كه تحقيرشان كند منافق است آن كه مويش در اسلام سپيد شده باشد و دانشمند و پيشواى دادگستر. نهج الفصاحه

حدیث۴۵

امام على (عليه السلام) فرموند: مكان القيم بالامر مكان النظام من الخرز يجمعه و يضمه فإذا انقطع النظام تفرق الخرز و ذهب ثم لم يجتمع بحذافيره أبدا. جايگاه رهبر و سرپرست در اجتماع، جايگاه رشته اى است كه دانه ها را بهم پيوند داده و جمع مى كند، و آنگاه كه آن رشته بگسلد، دانه ها پراكنده گشته و هرگز تمام آنها جمع نخواهند شد. نهج البلاغه، خطبه ۱۴۶

حدیث۴۶

قال النبى (صلى الله عليه و آله و سلم) : إسمعوا و أطيعوا لمن ولاه الله الأمر، فإنه نظام الإسلام. پيامبر اكرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمودند: از حاكمان الهى اطاعت كنيد و گوش بفرمان باشيد زيرا اطاعت از رهبرى مايه وحدت امت اسلام است. امالى مفيد، جلد ۱ ص ۱۴ مجلس ۲ حديث ۲

حدیث۴۷

امام صادق عليه‌السلام مى فرمايند: مردم هر شهرى به سه چيز نيازمندند كه در امور دنيا و آخرت خود به آنها رجوع كنند و اگر آن سه را نداشته باشند گرفتار سرگردانى مى‌شوند: دين‌شناسِ داناىِ پرهيزكار، حاكم نيكوكارى كه مردم از او اطاعت كنند و پزشك داناى مورد اعتماد. تحف العقول، ص ۳۲۱.

حدیث۴۸

امام صادق عليه‌السلام مى فرمايند: وَ لَيْسَ يُحَبُّ لِلْمُلوكِ أنْ يُفَرِّطوا فى ثَلاثٍ: فى حِفْظِ الثُّغورِ وَ تَفَقُّدِ الْمَظالِمِ وَ اخْتيارِ الصّالِحينَ لِأَعْمالِهِمْ؛ حاكم سزاوار نيست كه در سه كار كوتاهى كند: حفظ مرزها، رسيدگى به حقوق پايمال شده و انتخاب افراد شايسته براى كارهايشان. تحف العقول، ص ۳۱۹.

حدیث۴۹

پيامبراكرم صلى‌الله‌عليه‌وآله وسلم مى فرمايند: صِنْفانِ مِنْ اُمَّتى اِذا صَلُحا صَلُحَتْ اُمَّتى وَ اِذا فَسَدا، فَسَدَتْ اُمَّتى، قيلَ يا رَسولَ اللّهِ وَ مَنْ هُما؟ قالَ: اَلْفُقَهاءُ وَ الْاُمَراءُ؛ دو گروه از امّت من اگر صالح شوند، امّتم صالح مى‌شوند و اگر فاسد شوند، امّتم فاسد مى‌شوند. عرض شد اى رسول خدا آن دو گروه كدامند؟ فرمودند: عالمان و حاكمان. خصال، ص ۳۷.

حدیث۵۰

امام علی علیه السلام : خَیْرُ الْمُلوکِ مَنْ اَماتَ الْجَوْرَ وَ اَحْیَی الْعَدْلَ؛ بهترین فرمانروا کسی است که ظلم را از بین ببرد و عدل را زنده کند. غررالحکم، ج۳، ص ۴۳۱، ح ۵۰۰۵ .

حدیث۵۱

امام علی علیه السلام : اِنَّ اللّه عَزَّوَجَلَّ فَرَضَ عَلی اَئِمَّةِ الْعَدْلِ اَنْ یُقَدِّروا اَنْفُسَهُمْ بِضَعَفَةِ النّاسِ کَیْلا یَتَبَیَّغَ بِالْفَقیرِ فَقْرُهُ؛ خداوند عزوجل بر پیشوایان عادل واجب کرده که سطح زندگی خود را با مردم ناتوان برابر کنند تا فقیر را، فقرش برآشفته نکند. نهج البلاغه، خطبه ۲۰۹.

حدیث۵۲

امام علی علیه السلام : قُلوبُ الرَّعِیَّةِ خَزائِنُ راعیها فَما اَوْدَعَها مِنْ عَدْلٍ اَوْ جَوْرٍ وَجَدَهُ؛ دلهای مردم صندوقچه‌های حاکم است، پس آنچه از عدالت و یا ظلم در آنها بگذارد، همان را خواهد دید. غررالحکم، ج۴، ص ۵۲۱، ح ۶۸۲۵.

حدیث۵۳

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند : هر چیزی آفتی دارد که مایه فساد آن می شود و آفت این دین زمامداران بدند. (نهج الفصاحه ، ح ۲۲۵۵)

حدیث۵۴

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند : آفت دین سه چیز است : دانای بدکار، پیشوای ستم کار و مجتهد نادان. (نهج الفصاحه ، ح ۴)

حدیث۵۵

رسول اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: وقتی زنا رواج گیرد زلزله پیدا شود ، وقتی حاکمان ستم کنند باران کم شود . نهج الفصاحه ، حدیث ۲۱۹

حدیث۵۶

امام علی علیه‌السلام می فرمایند: تِسْعَةُ اَشْیاءَ قَبیحةٌ وَ هِیَ مِنْ تِسْعَةِ اَنْفُسٍ اَقبَحُ مِنها مِنْ غَیْرِهِمْ: ضیقُ الذَّرْعِ مِنَ الْمُلوکِ وَ الْبُخْلُ مِنَ الْاَغْنیاءِ وَ سُرْعَةُ الْغَضَبِ مِنَ الْعُلَماءِ وَ الصِّبا مِنَ الْکُهولِ وَ الْقَطیعَةُ مِنَ الرُّؤوسِ وَ الْکِذْبُ مِنَ الْقُضاةِ وَ الزَّمانَةُ مِنَ الْاَطِبّاءِ وَ الْبَذاءُ مِنَ النِّساءِ وَ الطَّیشُ مِن ذَوِی السُّلْطانِ؛ نُه چیز زشت است، اما از نه گروه زشت‌تر: درماندگی و ناتوانی از دولتمردان؛ بخل از ثروتمندان؛ زود خشمی از دانشمندان؛ حرکات بچگانه از میانسالان؛ جدایی حاکمان از مردم؛ دروغ از قاضیان؛ بیماری کهنه از پزشکان؛ بدزبانی از زنان و سختگیری و ستمگری از سلاطین. دعائم الإسلام، ج ۱، ص ۸۳

حدیث۵۷

امام علی علیه‌السلام می فرمایند: مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنّاسِ اِماما فَلْیَبْدَأ بِتَعْلیمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلیمِ غَیْرِهِ وَلْیَکُنْ تَأْدیبُهُ بِسیرَتِهِ قَبْلَ تَأْدیبِهِ بِلِسانِهِ وَ مُعَلِّمُ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُها اَحَقُّ بِالْاِجْلالِ مِنْ مُعَلِّمِ النّاسِ ومُؤَدِّبِهِمْ؛ کسی که خود را پیشوای مردم قرار داده، باید پیش از آموزش دیگران، خود را آموزش دهد و پیش از آن‌که دیگران را با زبان، ادب بیاموزد، باکردارش ادب آموزد و البته آموزش دهنده و ادب‌آموز خود بیش از آموزگار و ادب‌آموز مردم، شایسته تجلیل است. غرر الحکم، ح ۷۰۱۶.

حدیث۵۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: قُلوبُ الرَّعِیـةِ خَزائِنُ راعیها فَما اَودَعَها مِن عَـدلٍ اَو جَورٍ وَجَـدَهُ دلهای مردم صندوقچه‌های حاکم است، پس آنچه از عدالت و یا ظلم در آنها بگذارد، همان را خواهد دید. (غررالحکم، ج۴، ص ۵۲۱، ح ۶۸۲۵)

حدیث۵۹

رسول اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم)می فرمایند: از کسی که خداوند ولی امر شما کرده، شنوایی و اطاعت داشته باشید که او رشته ی کار اسلام است. میزان الحکمه، ج۱، ص ۲۰۸.

حدیث۶۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ثلاثه لا یردّ اللّه دعاءهم: الذّاکر اللّه کثیرا و المظلوم و الإمام المقسط؛ سه کسند که خدا دعایشان را رد نمی کند آن که فراوان یاد خدا کند و ستمدیده و پیشوای دادگر. نهج الفصاحه

حدیث۶۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ثلاثه لا تحرم علیك أعراضهم المجاهر بالفسق و الإمام الجائر و المبتدع؛ سه کسند که آبرویشان محترم نیست: آن که به فسق تجاهر کند و پیشوای ستمگر و بدعت گذار. نهج الفصاحه

حدیث۶۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تعوّذوا باللّه من ثلاث فواقر: جار سوء إن رأی خیرا کتمه و إن رأی شرّا أذاعه و زوجه سوء إن دخلت علیها لسنتك و إن غبت عنها خانتك و إمام سوء إن أحسنت لم یقبل و إن أسأت لم یغفر؛ از سه چیز به خدا پناه ببرید که کمر شکن است: همسایه بد که اگر خیری ببیند مستور دارد و اگر بدی ببیند منتشر سازد و همسر بدی که اگر پیش وی باشی بد زبانی کند و اگر پیش وی نباشی به تو خیانت کند و پیشوای بدی که اگر نیکی کنی نپذیرد و اگر بدی کنی نبخشد. نهج الفصاحه

حدیث۶۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أیّما وال ولی من أمر أمّتی بعدی أقیم علی الصّراط و نشرت الملائکه صحیفته فإن کان عادلا نجّاه اللّه بعدله و إن کان جائرا انتفض به الصّراط انتفاضه تزایل بین مفاصله حتّی یکون بین عضوین من أعضائه مسیره مائه عام ثمّ ینخرق به الصّراط؛ هر زمامداری که پس از من کار امت مرا به دست گیرد روز رستاخیز بر صراط متوقف شود و

فرشتگان نامه اعمال او را بگشایند اگر عادل باشد خداوند او را به وسیله عدلش نجات دهد و اگر ستمگر باشد صراط زیر پای او چنان بلرزد که بندهای او را از هم جدا کند چنان که میان دو عضو او صد سال راه فاصله باشد سپس از صراط بیفتد. نهج الفصاحه

حدیث۶۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أیّما وال ولی فلان و رفق رفق اللّه تعالی به یوم القیامه؛ هر کس به زمامداری برسد و با مردم به ملایمت و مدارا رفتار کند، خداوند روز قیامت با او مدارا کند. نهج الفصاحه

حدیث۶۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أیّما وال ولی شیئا من أمر أمّتی فلم ینصح لهم و یجتهد لهم کنصیحته و جهده لنفسه کبّه اللّه تعالی علی وجهه یوم القیامه فی النّار؛ هر زمامداری چیزی از کار امت مرا به دست گیرد و در کار آنها مثل کارهای خصوصی خود دلسوزی و کوشش نکند، روز رستاخیز خداوند او را وارونه در آتش اندازد. نهج الفصاحه

حدیث۶۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أیّما راع استرعی رعیّه فلم یحطها بالأمانه و النّصیحه ضاقت علیه رحمه اللّه تعالی الّتی وسعت کلّ شی ء؛ هر کس سرپرستی گروهی را به عهده گیرد و در کار آنها به امانت و دلسوزی رفتار نکند، رحمت خدا که شامل همه چیز است به او نمی رسد. نهج الفصاحه

حدیث۶۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنّ أخوف ما أخاف علی أمّتی الأئمّه المضلّون؛ بیش از هر چیز بر امت خود از پیشوایان گمراه کننده بیم دارم. نهج الفصاحه

حدیث۶۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنّ أحبّ النّاس إلی اللّه تعالی یوم القیامه و أدناهم منه مجلسا إمام عادل و أبغض النّاس إلی اللّه تعالی و أبعدهم منه إمام جائر؛ محبوبترین مردم در نظر خدا روز قیامت و نزدیکتر از همه به او پیشوای دادگستر است و منفور ترین مردم و دورتر از همه به او پیشوای ستمگر است. نهج الفصاحه

حدیث۶۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اللّهمّ من ولی من أمر أمّتی شیئا فشقّ علیهم فاشقق علیه و من ولی من أمر أمّتی شیئا فرفق بهم فارفق به؛ خدایا هر کس عهده دار کار امت من شد و بر آنها سخت گرفت بر او سخت گیر و هر کس عهده دار کار امت من شد و با آنها مدارا کرد با او مدارا کن. نهج الفصاحه

حدیث۷۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أشدّ النّاس عذابا یوم القیامه إمام جائر؛ روز رستاخیز عذاب پیشوای ستمگر از

همه کس سخت تر است. نهج الفصاحه

حدیث۷۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أربعه یبغضهم اللّه تعالی: البیّاع الحلّاف و الفقیر المختال و الشّیخ الزّانی و الإمام الجائر؛ چهار کس را خداوند دشمن دارد، فروشنده قسم خور، فقیر متکبر و پیر زنا کار و پیشوای ستمگر. نهج الفصاحه

حدیث۷۲

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إدرءوا الحدود عن المسلمین ما استطعتم فإنّ الإمام لأن یخطی فی العفو خیر من أن یخطی فی العقوبه؛ تا آنجا که می توانید مجازات ها را از مسلمانان باز دارید زیرا اگر پیشوائی در بخشش خطا کند بهتر از آن است که در مجازات خطا کند. نهج الفصاحه

حدیث۷۳

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أخذ الأمیر الهدیّه سحت و قبول القاضی الرّشوه کفر؛ هدیه گرفتن امیر نارواست و رشوه گرفتن قاضی کفر است. نهج الفصاحه

حدیث۷۴

قال رسول اللّه ـ صلّی الله علیه و آله و سلّم ـ : النّظر الی العالم عبادهٔ، و النّظر الی الامام المقسط عبادهٔ، و النّظر الی الوالدین برأفهٔ و رحمهٔ عبادهٔ، و النّظر الی أخ تَوَدُه فی اللّه عزّوجّل عبادهًٔ؛ نگریستن به دانشمند عبادت است، نگریستن به پیشوای دادگر عبادت است، نگاه دلسوزانه و مهرآمیز به پدر و مادر عبادت است و نگریستن به برادری که برای خدای عزوجل دوستش داری عبادت است. أمالی الطوسّی: ۴۵۴ / ۱۰۱۵.

حدیث۷۵

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)می فرمایند: از کسی که خداوند ولی امر شما کرده، شنوایی و اطاعت داشته باشید که او رشته ی کار اسلام است. میزان الحکمه، ج۱، ص ۲۰۸.

حدیث۷۶

قال الامام علی – علیه السلام – : زَکاهُٔ السُّلطانِ اِغاثَـهُٔ المَلهُوفِ. امام علی – علیه السلام – فرمود: زکات فرمانروایی، فریادرسی گرفتاران است. «مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۴۶»

حکومت، مدیریت و خدمت

حدیث۱

قال امام الرضا – علیه السلام – : ما ذِئبانِ ضارِیانِ فی غَنَم قَد تَفَرَّقَ رُعاتُها بِاَضَرَّ فی دینِ المُسلِمِ مِن طَلَبِ الرّیاسَـهِٔ. امام رضا – علیه

السلام – فرمودند: زیانی که دو گرگ گرسنه به گله گوسفندی بی چوپان می زنند از زیان ریاست طلبی در دین مسلمانان بیش تر نیست. «بحار الأنوار، ج ۷۳، ص ۱۴۵»

حدیث۲

قال الباقر – علیه السلام – إلی عمر بن عبد العزیز: اِفتَحِ البابَ وَ سَهِّلِ الحِجابَ وَ اُنصُرِ المُظلومَ وَ رَدِّ المَظالِمَ. امام باقر – علیه السلام– به عمر بن عبد العزیز فرمودند: در را به روی مردم باز کن و دسترسی مردم را به خودت آسان گردان و ستمدیده را یاری کن و حق ستمدیدگان را به آنان برگردان. «بحار الأنوار، ج ۴۶، ص ۳۴۶»

حدیث۳

قال الامام الصادق – علیه السلام – : اِیاکَ وَ الرّیاسَةَ فَما طَلَبَهَا اَحَدٌ اِلّا هَلَکَ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: از ریاست طلبی دوری کن که هر که آن را طلب کند، نابود می شود. «بحار الأنوار، ج ۱۴، ص ۴۷»

حدیث۴

قال الامام الصادق – علیه السلام – : اِیاکُم وَ هؤُلاءِ الرُّؤَساءِ الَّذینَ یَتَرَأَّسونَ فَوَ اللهِ ما خَفَقَتِ النِّعالُ خَلفَ رَجُلٍ اِلّا هَلَکَ وَ اَهلَکَ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: از رئیس هایی که دوست دارند ریاست کنند، پرهیز کنید. سوگند به خدا، هر مردی کفش ها پشت سر او به صدا در آیند هم خودش هلاک شود و هم آنان که به دنبال او راه می روند (و او را به ریاست قبول دارند). «بحار الأنوار، ج ۷۳، ص ۱۵۰»

حدیث۵

قال موسی بن جعفر – علیه السلام – : اِنَّ السُلطانَ العادِلَ بِمَنزِلَةِ الوالِدِ الرَّحیمِ. امام کاظم – علیه السلام – فرمودند: فرمانروای عادل، به منزلهٔ پدر مهربان است. «وسائل الشیعه، ج ۱۸، ص ۴۷۲»

حدیث۶

قال الامام الصادق – علیه السلام – : مَن تَوَلّی اَمراً مِن اُمُورِ النّاسِ وَ فَتَحَ بابَهُ وَ رَفَعَ سِترَهُ وَ نَظَرَ فی اُمُورِ النّاسِ کانَ حَقًّا عَلَی اللهِ اَن یؤمِنَ رَوعَتَهُ یومَ القِیامَةِ وَ یدخِلَهُ الجَنَّةَ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: کسی که کاری از کارهای مردم به عهده اش گذاشته شود و او درِ محل کار خود را روی مردم باز کند، پرده ها و موانع را کنار بزند و با دقت به فکر اصلاح امور مردم باشد، بر خداوند است که روز قیامت او را در امان قرار دهد و به بهشت برد. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۳۴۰»

حدیث۷

قال الامام علی – علیه السلام – : اَلرِّشا فِی الحُکمِ الکُفرُ بِاللهِ العَظیمِ. امام علی – علیه السلام – فرمودند: رشوه گرفتن در حکم کفر به خدای بزرگ است. «الکافی، ج ۵، ص ۱۲۷»

حدیث۸

قال الامام علی - علیه السلام - : تَجاوَز مَعَ القُدرَةِ وَ اَحسِن مَعَ الدَّولَةِ تَکمُلُ لَکَ السِّیادَةَ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: در موقع اقتدار گذشت کن و زمانی که به مقام رسیدی، نیکی کن تا ریاست و آقایی تو کامل شود. «مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۳۴۷»

حدیث۹

قال الامام علی - علیه السلام - : اِعلَم اِنَّ الشّاغِلَ بِالصَّغیرِ یخِلُّ بِالمُهِمِّ وَ اِفرادُ المُهِمُّ بِالشُّغلِ یاتی عَلَی الصَّغیرِ و یلحِقُهُ بِالکَبیرِ فابدَا بِالمُهِمِّ وَ لا تَنسَ النَّظَرَ فِی الصَّغیرِ وَ اجعَلِ الاُمُورِ الصِّغارَ مَن یجمَعُها وَ یعِزَّ مِنها عَلَیکَ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: بدان که اگر فقط به کارهای کوچک و کم اهمیت بپردازی از کارهای مهم و حیاتی باز خواهی ماند؛ چنان که پرداختن به کارهای مهم، امور کوچک را از یاد می برد و آنها نیز به مشکل و کار مهم تبدیل می شوند. پس ضمن اولویت دادن و پرداختن به امور مهم، از مسائل جزئی نیز به کلی غافل مشو و کارهای کوچک را واگذار به کسی که تو را کفایت کند. «بحار الأنوار، ج ۱۷، ص ۴۲۴»

حدیث۱۰

قال الامام علی - علیه السلام - : اَمّا لا یکُن حَظُّکَ فی وِلایتِکَ ما لا تَستَفیدُهُ وَ لا غَیضاً تَشتَفیهِ وَلکِن اَمانَةُ باطِلٍ وَ اِحیاءُ حَقٍّ. امام علی - علیه السلام (– به ابن عباس) فرمودند: مبادا هدف تو از فرمانروایی، سودجویی و جمع مال، یا خنک کردن خشمی باشد. بلکه باید هدف تو از بین بردن باطل و احیای حق باشد. «مناقب، ج ۲، ص ۱۰۱»

حدیث۱۱

قال الامام علی - علیه السلام - : مَنِ اختالَ فی وِلایتِهِ اَبانَ عَن حِماقَتِهِ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: کسی که به مقام خود مغرور شود پرده از حماقت خود برداشته است. «غرر الحکم، ص ۳۴۶»

حدیث۱۲

قال الامام علی - علیه السلام - : وَ اِنَّ عَمَلَکَ لَیسَ لَکَ بِطُعمَةٍ وَ لکِنَّهُ فی عُنُقِکَ اَمانَةٌ. امام علی - علیه السلام (– به اشعث) فرمودند: این مقام برای تو طعمه نیست بلکه امانتی است در گردن تو. «بحار الأنوار، ج ۳۲، ص ۳۶۱»

حدیث۱۳

قال الامام علی - علیه السلام - : دَخَلتُ بِلادَکُم بِاَشمالی هذِهِ وَ رِحلَتی وَ راحِلَتی هاهِی فَاِن اَنَا خَرَجتُ مِن بِلادِکُم بِغَیرِ ما دَخَلتُ فَاَنَا مِنَ الخائِنینَ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: آن روز که به شهر شما آمدم، با این لباس پشمی و مرکب سواری و کوله بارم آمدم. اگر روزی که خواستم از شهر شما بروم، بیش تر از آن چه با خود داشتم بردم از خیانت کارانم. «بحار الأنوار، ج ۴۰، ص ۳۲۶»

حدیث۱۴

قال الامام علی - علیه السلام - : جُودُ الوُلاةِ بِفیءِ المُسلِمینَ جَورٌ وَ خَترٌ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: بذل و بخشش کارگزاران از بیت المال، ظلم و خیانت است. «غرر الحکم، ص ۳۴۳»

حدیث۱۵

قال الامام علی – علیه السلام – : اَدِقُّوا اَقلامَکُم قارِبُوا بَینَ سُطُورِکُم وَ احذِفُوا عنّی فُضُولَکُم وَاقصُدُ واقصد المَعانی وَ اِیاکُم وَ الاِکثارَ فَاِنَّ اَموالَ المُسلِمینَ لا تَحتَمِلُ الاَضرارَ. امام علی – علیه السلام (– به کارگزاران خود) فرمودند: نوک قلم ها را تیز کنید، سطرها را نزدیک هم قرار دهید، مطالب اضافی را از متن حذف کنید، فقط مسائل لازم را بنویسید و از زیاده روی در نوشتن بپرهیزید، زیرا اموال مسلمانان تحمل ضرر و زیان را ندارد. «وسائل الشیعه، ج ۱۷، ص ۴۰۴»

حدیث۱۶

قال الامام علی – علیه السلام – : مَن لَم ینصِفِ المَظلوُمَ مِنَ الظّالِمِ سَلَبَهُ اللهُ قُدرَتَهُ. امام علی – علیه السلام – فرمودند: هر صاحب قدرتی که داد مظلوم را از ظالم نگیرد و به یاری مظلوم نشتابد، خداوند قدرتش را از او می گیرد. «غرر الحکم، ص ۳۴۱»

حدیث۱۷

قال الامام علی – علیه السلام – : مِن اَماراتِ الدَّولَةِ الیقظَةُ لِحَراسَةِ الاُمُورِ. امام علی – علیه السلام – فرمودند: از نشانه های (لیاقت و شایستگی) دولت، بیداری و هوشیاری برای حفظ و حراست امور است. «غرر الحکم، ص ۳۴۱»

حدیث۱۸

قال الامام علی – علیه السلام – : اِنَّ شَرَّ وُزَرائِکَ مَن کانَ لِلأشرارِ قَبلَکَ وَزیراً وَ مَن شَرِکَهُم فِی الآثام. امام علی – علیه السلام – (در نامه ای به مالک اشتر) فرمود: بدترین وزیران و کارگزاران تو کسانی اند که در نظام باطل گذشته وزیر (و مسئول) بوده اند و در گناهان آنان دست داشتند. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۱۹

قال الامام علی – علیه السلام – : تَوَلِّی ألاَراذِلِ وَ الاَحداثِ الدُّوَلَ دَلیلٌ عَلی اِنحلالِها و اِدبارِها. امام علی – علیه السلام – فرمود: هرگاه آدم های پست و کم تجربه دولت ها را به دست گیرند، نشان انحلال و شکست آن دولت ها خواهد بود. «غرر الحکم، ص ۳۴۵»

حدیث۲۰

قال الامام علی – علیه السلام – : یستَدَلَّ عَلَی ادبارِ الدُّوَلِ بِاَربَعٍ: تَضییعِ الاُصولِ وَ التَّمَسُّکِ بِالفُرُوعِ وَ تقدیمِ الاَراذِلِ وَ تَاخیرِ الاَفاضِلِ. امام علی – علیه السلام – فرمود: چهار چیز باعث شکست دولت ها می شود: ضایع کردن اصول (مسائل مهم) و سرگرم شدن به فروع (امور کم اهمیت) و و به کار گماردن آدم های پست و کنار گذاردن انسان های فاضل. «غرر الحکم، ص ۳۴۲»

حدیث۲۱

قال الامام علی – علیه السلام – : مَن رُفِعَ بِلا کِفایَتِهِ وُضِعَ بِلا جِنایةٍ. امام علی – علیه السلام – فرمود: کسی که بدون شایستگی (مقامش) بالا رود، بدون جرم پایین کشیده شود. «غرر الحکم، ص ۳۴۴»

حدیث۲۲

قال الامام علی – علیه السلام – : آلَةُ الرِّیاسَةِ سَعَةُ الصَّدرِ. امام علی – علیه السلام – فرمود: ابزار ریاست، داشتن سعهٔ صدر است. «بحار الأنوار، ج ۸۲، ص ۳۵۷»

حدیث۲۳

قال الامام علی – علیه السلام – إلی قثم بن عباس: اَجلِس لَهُمُ العَصرَینِ وَ اَفتِ مُستَفتی وَ عَلِم الجاهِلَ وَ ذاکِرِ العالِمَ وَ لا یکُن لَکَ اِلَی النّاسِ سَفیرٌ اِلّا لِسانُکَ وَ لا حاجِبٌ اِلّا وَجهُکَ وَلا تَحجُبَنَّ ذا حاجَةٍ عَن لِقائِکَ بِها. امام علی – علیه السلام – به قثم بن عباس فرمود: عصرها بین مردم بنشین، به سؤالات شرعی آنان پاسخ ده و به نادانان بیاموز و با دانشمندان سخن بگو. نباشد سفیری بین تو و مردم جز زبانت و نیز حاجبی میان تو و آنان جز چهره خودت نباشد و هیچ صاحب حاجتی را از ملاقات با خودت محروم نساز. «مستدرک الوسائل، ج ۹، ص ۳۵۸»

حدیث۲۴

قال الامام علی – علیه السلام – : وَ اَمّا بَعدُ فَلا تُطَوِّلَنَّ اِحتِجابَکَ عَن رَعِیتِکَ فَاِنَّ احتِجابَ الوُلاةِ عَنِ الرَّعِیهِ شُعبَةٌ مِنَ الضّیقِ وَ قِلَّةُ عِلمٍ بِالاُمُورِ. امام علی – علیه السلام – (در نامه ای به مالک اشتر) فرمود: و اما بعد، فاصله ات را از مردم طولانی نکن، زیرا جدایی حاکمان از مردم باعث می شود حاکمان در تنگنا قرار بگیرند و به بسیاری از مسائل و امور آگاه نشوند. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۲۵

قال الامام علی – علیه السلام – : زَکاةُ السُّلطانِ اِغاثَةُ المَلهُوفِ. امام علی – علیه السلام – فرمود: زکات فرمانروایی، فریادرسی گرفتاران است. «مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۴۶»

حدیث۲۶

قال الامام علی – علیه السلام – : وَ اَشعِر قَلبَکَ الرَّحمَةَ لِلرَّعِیةِ وَ المَحَبَّةَ لَهُم وَ اللُّطفَ بِهِم وَ لا تَکونَنَّ عَلَیهِم سَبُعاً ضارِیاً تَغتَنِمُ اَکلَهُم. امام علی – علیه السلام (– در نامه ای به مالک اشتر) فرمود: دلت را از محبت به مردم و مهربانی و لطف در حق آنها پر گردان. مبادا مانند حیوان درنده در فکر دریدن آنان باشی. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۲۷

قال الامام علی – علیه السلام – : فَلیکُن اَحَبَّ الذَّخائِرِ اِلَیکَ ذَخیرةُ العَمَلِ الصّالِحِ فَاَملِک هَواکَ وَ شُحَّ بِنَفسِکَ. امام علی – علیه السلام (– در نامه ای به مالک اشتر) فرمود: ... بیش ترین چیزی که برای خود ذخیره می کنی، عمل صالح باشد. پس بر نفس خود مالک باش و بخل بورز بر خودت (خود را به آسانی مفروش). «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۲۸

قال الامام علی – علیه السلام – : مَن جَعَلَ مُلکَهُ خادِماً لِدینِهِ اِنقادَ لَهُ کُلُّ سُلطانٍ، وَ مَن جَعَلَ دینَهُ خادِمَاً لِمُلکِهِ طَمَعَ لَهُ کُلُّ اِنسانٍ. امام

علی - علیه السلام - فرمود: هر کسی که مقام و قدرت خود را در خدمت دین قرار دهد، همهٔ قدرت ها تسلیم او خواهند شد و هر که دین را در خدمت مقام خود قرار دهد، همه در او طمع کنند. «غرر الحکم، ص ۳۴۴»

حدیث۲۹

قال الامام علی - علیه السلام - : «مِن حَقِّ الرّاعی اَن یختارَ لِرَّعیتِهِ ما یختارَهُ لِنَفسِهِ. امام علی - علیه السلام - فرمود: از حقوق مردم بر حاکمشان این است که حاکم هر امری را که برای خود صلاح می داند، برای جامعه و مردم خود نیز همان را بخواهد. «غرر الحکم، ص ۳۴۴»

حدیث۳۰

قال الامام علی - علیه السلام - : زَکاةُ القُدرَةِ الاِنصافُ. امام علی - علیه السلام - فرمود: زکات قدرت، انصاف است. «غرر الحکم، ص ۳۴۲»

حدیث۳۱

قال الامام علی - علیه السلام - : مَنِ اتَّخَذَ الحَقَّ لُجاماً اِتَّخَذَهُ النّاسُ اِماماً. امام علی - علیه السلام - فرمود: هر که حق را پیش روی خود قرار دهد و بر محور حق حرکت کند، مردم او را به ریاست و زعامت می پذیرند. «غرر الحکم، ص ۳۳۱»

حدیث۳۲

قال الامام علی - علیه السلام - : مَن طَلَبَ الرّئاسَةَ بِغَیرِ حَقٍ حُرِمَ الطّاعَةَ لَهُ. امام علی - علیه السلام - فرمود: هر که ناحق به دنبال ریاست باشد، اطاعت از او حرام است. «تحف العقول، ص ۳۲۱»

حدیث۳۳

قال الامام علی - علیه السلام - : یحتاجُ الاِمامُ اَلی قَلبٍ عَقولٍ وَ لِسانٍ قَئُولٍ وَ جَنانٍ عَلی اِقامَةِ الحَقِّ صَئُولٍ. امام علی - علیه السلام - فرمود: رهبر نیازمند سه چیز است: قلب اندیشمند و متفکر، زبان گویا و دل پر جرئت و قاطع در برابر اجرای حق. «غرر الحکم، ص ۳۴۰»

حدیث۳۴

قال الامام علی - علیه السلام - : صَیرِ الدّینَ حِصنَ دَولَتِکَ وَ الشُّکرَ حِرزَ نِعمَتِکَ فَکُلَّ دَولَةً یحوطُهَا الدّینُ لا تُغلَبُ وَ کُلُّ نِعمَةٍ یحرُزُهَا الشُّکرُ لا تُسلَبُ. امام علی - علیه السلام - فرمود: دین را دژ و حصار محکم حکومت خود قرار ده و با شکر گزاری، نعمت ها را حفظ کن؛ زیرا هر قدرتی که دین او را احاطه کرده باشد (عامل به دین باشد)، هرگز شکست نمی خورد و هر نعمتی که با سپاسگزاری همراه باشد، گرفته نمی شود. «غرر الحکم، ص ۳۴۳»

حدیث۳۵

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : مَن وَلّی شَیئاً مِن اَمرِ اُمَّتی فَلَم ینصَح لَهُم وَ یجتَهِد لَهُم کَنَصیحَتِهِ لِنَفسِهِ کَبَّهُ اللهُ عَلی وَجهِهِ یومَ

القِیامَهِٔ فِی النّارِ. رسول خـدا - صـلی الله علیه و آله - فرمود: کسـی که متولی کاری از کارهای امت من شود و همان طور که برای خود دل می سوزانـد برای امت من دل نسوزانـد و خیر خواهانه و با تلاش برای آنان قدم بر ندارد، خداوند در قیامت او را با صورت در آتش می اندازد. «تاریخ بغداد، ج ۸، ص ۴۷۲»

حدیث۳۶

قـال رسـول الله - صـلی الله علیه و آله - : اَصـلِح وَزیرَکَ فَـاِنَّهُ الَّذی یقُودُکَ اِلَی الجَنَّهِٔ اَوِ النّـارِ. رسول خـدا - صـلی الله علیه و آله - فرمود: وزیر خود را صالح گردان، زیرا همانا او کسی است که تو را به بهشت یا جهنم می برد. «بحار الأنوار، ج ۷۴، ص ۱۶۶»

حدیث۳۷

قال رسول الله - صـلی الله علیه و آله - : مَنِ استَعمَلَ عامِلاً مِنَ المُسـلِمینَ وَ هُوَ یعلَمُ اَنَّ فیهِم اَولَی بِذلِکَ مِنهُ وَ اَعلَمُ بِکِتابِ اللهِ وَ سُنَّهِٔ نَبِیهِ فَقَد خانَ اللهَ وَ رَسولَه وَ جَمیعَ المُسـلِمینَ. رسول خدا - صـلی الله علیه و آله - فرمود: هر که در میان چند مسلمان یک نفرشان را رئیس قرار دهـد و بدانـد در میان آن چند نفر کسـی بهتر و لایق تر و عالم تر به کتاب خدا و سـنت نبیش است، به خدا و رسولش و همه مسلمانان خیانت کرده است. «جامع الصغیر، ج ۱، ص ۴۵۵»

حدیث۳۸

قال رسول الله - صـلی الله علیه و آله - : مَن وَلّی شَیئاً مِن اُمُورِ المُسـلِمینَ اِلاّ اُتِی بِهِ یومَ القِیامَهٔ وَ یداهُ مَغلُولَتانِ اِلی عُنُقِهِ لا یفُکُّهُما اِلاّ عَدلٌ. رسول خدا - صـلی الله علیه و آله - فرمود: هر که ولایت و مسئولیت کاری از امور مسلمانان به او واگذار شود، روز قیامت او را در حالی که دسـتان او را به گردنش بسـته انـد می آورند و چیزی جز عدالت او را از غل و زنجیر آزاد نمی سازد. «عوالی اللآلی، ج ۱، ص ۳۶۶»

حدیث۳۹

قال رسول الله - صـلی الله علیه و آله - : مَن اَحَبَّ اَن یتَمَثَّلَ لَهُ الرِّجالُ قِیاماً فَلیتَبَوأ مَقعَـدُهُ مِنَ النّار. رسول خدا - صـلی الله علیه و آله - فرمود: کسی که دوست دارد مردم جلوی پای او بایستند، جایگاهش پر از آتش خواهد شد. «بحار الأنوار، ج ۷۳، ص ۱۵۰»

حدیث۴۰

قال رسول الله - صـلی الله علیه و آله - : اَوَّلُ ما عُصِیَ بِهِ الله تَبارَکَ وَ تَعالی سِتُّ خِصالٍ: حُبُّ الـدُّنیا وَ حُبُّ الرِّیاسَـهٔ وَ حُبُّ الطَّعامِ وَ حُبُّ النِّسـاءِ وَ حُبُّ النُّومِ وَ حُبُّ الرّاحَـهٔ. رسـول خـدا - صـلی الله علیه و آله - فرمـود: نخسـتین چیزی که موجب عصـیان پروردگـار گردید، شـش گناه بود: دنیا طلبی، ریاست طلبی، شـکم پرستی، شهوت پرستی، علاقه به خواب و راحت طلبی. «بحار الأنوار، ج ۷۳، ص ۱۵۳»

حدیث۴۱

پیـامبر خـدا صـلی الله علیه و آله و سـلّم : کَمـاتَکُونوا یُوَلّی عَلَیکُم ؛ هـر گونه شـما بـاشـید، همـان گونه بر شـمـا حکومت می‌شود . کنزالعمّال : ۱۴۹۷۲ منتخب میزان الحکمهٔ : ۶۱۶

حدیث۴۲

امـام علی علیه‌السـلام: مَن جـارَت وِلایَتُهُ زالَت دَولَتُهُ ؛ هر که حکومتش ستمگرباشد، دولتش زوال پـذیرد. غرر الحکم : ۸۳۶۵ منتخب میزان الحکمهٔ : ۶۱۶

حدیث۴۳

امـام علی علیه‌السـلام : إذا بَنَی المَلِکُ علی قَواعِدِ العَدلِ ودَعَمَ بـدعائمِ العَقلِ ، نَصَرَ اللّه مُوالِیَهُ وخَذَلَ مُعادِیَهُ ؛ هرگاه حکومت بر پایه‌های دادگری بنا شود و با ستون‌های خرد برپا گردد ، خداوند دوستداران آن را یاری رساند و دشمنانش را تنها و بی‌یاور گذارد . کذا ، ولعلّ کلمه «مُلکَهُ» سقطت من الحدیث (کما فی هامش المصدر) .غرر الحکم : ۴۱۱۸ منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۱۴

حدیث۴۴

امـام علی علیه‌السـلام : آفـهُ المُـلوکِ سُوءُ السِّیرَهِ، آفـهُ الـوُزَراءِ خُبـثُ السَّریرَهِ ؛ آفـتِ شاهـان ، بـدرفتاری اسـت؛ آفتِ وزیران ، بدسگالی است . غرر الحکم : (۳۹۲۸- ۳۹۲۹) منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۱۴

حدیث۴۵

امـام علی علیه‌السـلام : مَن جَعَلَ مُلکَهُ خادِمـا لـدِینِهِ انقـادَ لَهُ کـلُّ سُلطانٍ ، مَن جَعَلَ دِینَهُ خادِما لمُلکِهِ طَمِعَ فیهِ کلُّ إنسانٍ ؛ هرکس حکـومت خـود را در خـدمت دینش قرار دهـد ، هر سـلطانی مطیع او شود ؛ هر کس دینش را در خـدمت حکومتش در آورد ، هر انسانی در او طمع کند . غرر الحکم : (۹۰۱۶ـ۹۰۱۷) منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۱۴

حدیث۴۶

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : إنّا واللّه لانُوَلّی علی هذاالعَمَلِ أحَدا سَألَهُ ، ولا أحَدا حَرَصَ علَیهِ ؛ به خدا سوگند ما کسی را که متقاضـی این کـار (حکومت)، یـا بر آن حریص باشـد، به این کـار نمی‌گماریم . صـحیح مسـلم : ۳ / ۱۴۵۶ / ۱۴ منتخب میزان الحکمهٔ : ۶۱۸

حدیث۴۷

الامام علی علیه السلام فیما کَتبَ للأشتَرِ لمَّا وَلاّهُ مِصرَ: ثُمّ انظُرْ فی اُمورِ عُمّالِکَ ، فاستَعمِلْهُمُ اختِبارا ، ولا تُوَلِّهِم مُحاباةً وأثَرَةً ؛ فإنَّهُما جِماعٌ مِن شُعَبِ الجَورِ والخِیانَهِ . وتَوَخَّ مِنهُم أهلَ التَّجرِبهِ والحَیاءِ مِن أهلِ البُیوتاتِ الصّالِحَهِ ، والقَدَمِ فی الإسلامِ المُتَقَدِّمَهِ ؛ امام علی علیه‌السـلام - در فرمان استانداری مصر به مالک اشتر- : دیگر آن که در کارهای کارگزارانت اندیشه و تأمّل کن و پس از آزمودنِ آنهـا ، ایشان را به کار گمار و به صـرف جانبـداری یا علاقه به کسـی او را عهـده‌دار کاری مکن ؛ زیرا این دو ، کانونِ انواع سـتم و خیانت است . کارگزاران خود را از میان افراد با تجربه و آبرومند و خاندان‌های‌نیک و خوشـنامو پیشگام در اسلام انتخاب کن. نهج البلاغهٔ : الکتاب ۵۳ منتخب میزان الحکمهٔ : ۶۱۸

حدیث۴۸

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : مَنِ استَعمَلَ غُلاما فی عِصابَةٍ فیها مَن هُو أرضی للّه مِنهُ فَقَد خانَ اللّه؛ هرکس‌از میان گروهی‌مردی را به کار گمارد در حالی که در بین آنها خداپسندتر از او وجود دارد، به خدا و رسول او و مؤمنان خیانت کرده‌است.
بحار الأنوار : ۲۳ / ۷۵ / ۲۴ منتخب میزان الحکمهٔ : ۶۱۸

حدیث۴۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا نِعمَةَ أهنَأُ مِنَ الأمنِ ؛ هیچ نعمتی گواراتر از امنیّت نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۹۱۱

حدیث۵۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: رَأسُ السِّیاسَةِ استِعمالُ الرِّفقِ ؛ سرلوحه سیاست ، به کار بردن مداراست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۲۶۶

حدیث۵۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مِن أماراتِ الدَّولَةِ الیَقَظَةُ لِحِراسَةِ الأُمُورِ ؛ از نشانه‌های [پایداری] دولت ، بیداری برای حراست از امور است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۹۳۶۰

حدیث۵۲

امام صادق علیه السّلام فرمودند: تَزاوَرُوا وَ تَلاقُوا وَ تَذاکَرُوا و اَحْیُوا اَمْرَنا ؛ به زیارت و دیدار یکدیگر بروید، با هم به سخن و مذاکره بنشینید و امر ما را (کنایه از حکومت و رهبری) زنده کنید. بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۳۵۲

حدیث۵۳

قال رسول الله – صلی الله علیه وآله –: لتنقضن عری الاسلام عروهٔ ، کلما انتقضت عروهٔ تشبث الناس بالتی تلیها، فاولهن نقض الحکم ، و اخرهن الصلاهٔ ؛ دستگیره های اسلام یک به یک شکسته می شود، هرگاه یک دستگیره نابود شود مردم به آن چه نزدیک آن است چنگ می زنند، اول آنها شکستن حکومت است (حکومت اسلامی را از دست صاحب آن خارج می کنند) و آخر آن ها نماز است (نماز را ترک می کنند). (اصول وافی ، ج ۲، ص ۷۲)

حدیث۵۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما من رجل من المسلمین أعظم أجرا من وزیر صالح مع إمام یطیعه و یأمره بذات اللّه؛ پاداش هیچ یک از مسلمانان از وزیر شایسته ای که با پیشوائی باشد و او را اطاعت کند و به فرمان خدا وادارد بزرگتر نیست. نهج الفصاحه

حدیث۵۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: لتنتقضنّ عرا الإسلام عروه عروه فکلّما انتقضت عروه تشبّث النّاس بالّتی تلیها

فأوّلهنّ نقض الحکم و آخرهنّ الصّلاه؛ دستاویزهای اسلام یکایک شکسته می شود و چون دستاویزی شکسته شد مردم به دستاویز بعدی چنگ می زنند، نخستین دستاویزی که شکسته می شود حکومت حق است و آخر آن نماز است. نهج الفصاحه

حدیث۵۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: کما تکونوا یولّی علیکم؛ چنان که هستید بر شما حکومت کنند. نهج الفصاحه

حدیث۵۷

پیامبراکرم صلی‌اللهعلیه‌وآله وسلم می فرمایند: عُمّالُکُمْ اَعْمالُکُمْ، کَما تَکونونَ، یُوَلّی عَلَیْکُمْ؛ کارگزاران شما [نتیجه] اعمال شما هستند، همان گونه که هستید، بر شما حکومت می‌شود. شرح شهاب الاخبار، ص ۲۶۰.

حدیث۵۸

امام علی علیه السلام : مَنْ عَمِلَ بِالْعَدْلِ حَصَّنَ اللّه مُلْکَهُ؛ هر کس به عدالت رفتار کند، خداوند حکومتش را حفظ خواهد کرد. غررالحکم، ج۵، ص ۳۵۵، ح ۸۷۲۲ .

حدیث۵۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: مَن عَمِلَ بِالْعَدلِ حَصَّنَ اللّه مُلکَهُ هر کس به عدالت رفتار کند، خداوند حکومتش را حفظ خواهد کرد. غررالحکم، ج۵، ح ۸۷۲۲

حدیث۶۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: ثُباتُ الدُّوَلِ بِإقامَةِ سُنَنِ العَدلِ؛ پایداری دولتها به برپا داشتن راه و رسم دادگری است. غررالحکم و دررالکلم، ح ۴۷۱۵

حدیث۶۱

قال النبی - صلی الله علیه و آله - : کلا، و الذی نفس محمد بیده! ان شملته الآن لتحترق علیه فی النار، کان غلها من فیء المسلمین یوم خیبر. (مدعم، از خدمتکاران پیامبر - صلی الله علیه و آله - در یکی از جنگ ها، همراه وی بود. او، در آن جنگ، به تیر دشمن شهید گشت. مسلمانان، کنار پیکر او گرد آمده، می گفتند: بهشت بر تو گوارا باد! ولی پیامبر - صلی الله علیه و آله - سخنی نمی فرمود و خشمناک به نظر می رسید. حاضران، علت خشم را نمی دانستند که ناگهان) پیامبر - صلی الله علیه و آله - فرمودند: نه هرگز، سوگند به خداوندی که جان محمد در دست اوست، روپوش او هم اکنون وی را در میان آتش شعله ور خود می سوزاند، چون او، آن روپوش را از فیء مسلمانان (بدون رعایت مقررات) در روز (جنگ) خیبر برداشته بود. «سیره ابن هشام، ج ۳، ص ۳۵۴»

وحدت

حدیث۱

قال الامام الصادق – علیه السلام – : تواصلوا و تباروا و تراحموا و کونوا إخوهٔ أبرارا کما أمرکم الله عزوجل. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: همان گونه که خدای عزوجل به شما دستور داده، با هم پیوند داشته باشید، به یکدیگر نیکی کنید، و برادرانی نیکوکار باشید. «وسایل الشیعه، ج ۸، ص ۵۵۲، ح ۳»

حدیث۲

قال الامام الصادق – علیه السلام – : إنما المؤمنون إخوهٔ بنو أب و أم و إذا ضرب علی رجل منهم عرق سهر له الاخرون. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: مؤمنان، با یکدیگر برادر (دینی) اند، و همگی همانند فرزندان یک پدر و مادر و چون رگ یکی از آنان زده شود «مصیبتی بر او وارد شود» دیگران در غم او خوابشان نبرد. «الکافی، ج ۲، ص ۱۶۵»

حدیث۳

قال الامام الرضا – علیه السلام – : إن الإمامهٔ زمام الدین و نظام المسلمین و صلاح الدنیا و عز المؤمنین، ان الإمامهٔ أس الإسلام النامی و فرعه السامی امام رضا – علیه السلام – فرمودند: امامت، زمام دین و مایه نظام و انسجام مسلمانان و صلاح دنیا و عزت مؤمنان است. امامت، اساس اسلام و شاخه بلند آن است. «کافی، ج ۱، ص ۲۰۰»

حدیث۴

قال الامام الصادق – علیه السلام – : صدقهٔ یحبها الله اصلاح بین الناس إذا تفاسدوا و تقارب بینهم إذا تباعدوا. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: ایجاد وحدت هنگام پیدایش اختلاف و تباهی امت و نزدیک کردن آنها در هنگام جدائی، صدقه‌ایست که خداوند آن را دوست دارد. «الکافی، ج ۲، ص ۲۰۹»

حدیث۵

قال الامام الباقر – علیه السلام – : .. یا معشر المؤمنین تألفوا و تعاطفوا. امام محمد باقر – علیه السلام – فرمودند: ... ای گروه مؤمنان، با هم مأنوس و متحد باشید و به یکدیگر مهربانی کنید. «الکافی، ج ۲، ص ۳۴۵»

حدیث۶

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : ید الله علی الجماعهٔ... پیامبر اکرم – صلی الله علیه و آله – فرمودند: دست خدا (یاری و عنایت خدا) بر سر جماعت است. «نهج الفصاحه، ح ۳۲۱۱»

حدیث۷

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : یا أیها الناس، إن الرب واحد و الاب واحد و إن الدین واحد لیست العربیهٔ لأحدکم باب و لا أم و إنما هی اللسان فمن تعلم العربیهٔ فهو عربی. پیامبر اکرم – صلی الله علیه و آله – فرمودند: ای مردم، پروردگار شما یکی است (الله)، پدر همه شما یکی است (آدم)، و دین شما نیز یکی است (اسلام)، و عربیت، برای هیچ یک از شما پدر و مادر نیست، بلکه آن هم یکی از زبانهاست و هر کس زبان عربی را بیاموزد، منسوب به عرب می شود. «معالم الحکومه, ص ۴۰۴»

حدیث۸

امام علی - علیه السلام - فرمودند: پس بنگرید، چگونه بودند «قوم بنی اسرائیل» زمانی که جمعیتها گرد آمده، و اندیشه‌ها با هم و دلها یکسان و دستها یاور هم و شمشیرها کمک یکدیگر و بینش‌ها ژرف و تصمیمات یکی بود، آیا در اطراف زمین بزرگ و بر جهانیان حاکم نبودند؟ پس بنگرید به آخر کارشان «قوم بنی اسرائیل» آن هنگام که بین آنها تفرقه افتاد، و مهربانی و الفتها بهم خورد و سخنها و دلها مختلف و گروه گروه شدند و بجان هم افتادند و پراکنده گشتند و با هم جنگیدند، پس خداوند، لباس عزت را از تن آنها برکند و فراوانی نعمتش را از آنها گرفت و آنچه باقی مانده، سرگذشت آنان است تا مایه عبرت عبرت گیرندگان باشد. «نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲»

حدیث۹

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : خیر المؤمنین من کان مألفهٔ للمؤمنین و لا خیر فیمن لایألف و لایؤلف. پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: بهترین مؤمنان، کسی است که محور الفت مؤمنان باشد و در کسی که انس نگیرد و با دیگران مأنوس نشود خیری ندارد. «بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۳۹۳»

حدیث۱۰

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : ألمؤمنون إخوهٔ تتکافؤ دماؤهم و هم ید علی من سواهم. نبی اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: مؤمنان با هم برادرند و خونشان برابر است و در برابر دشمن متحد و یکپارچه‌اند. «کافی، ج ۱، ص ۴۰۴»

حدیث۱۱

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : .. فأنتم «اهل البیت» أهل الله عزوجل الذین بهم تمت النعمهٔ و اجتمعت الفرقهٔ و ائتلفت الکلمهٔ. پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: شما اهل بیت، اهل الله هستید که به برکت شما، نعمت کامل گشته و پراکندگی بر طرف شده و اتحاد کلمه پدید آمده است. «الکافی، ج ۱، ص ۴۴۶»

حدیث۱۲

قال الامام علی - علیه السلام - : إن هؤلاء قد تمالؤوا علی سخطهٔ إمارتی و سأصبر ما لم أخف علی جماعتکم فإنهم إن تمموا علی فیالهٔ هذا الرأی إنقطع نظام المسلمین. امام علی - علیه السلام - فرمودند: سینه اینان (خوارج) از دشمنی با حکومت من انباشته است و تا آن هنگام که بیم از هم پاشیدن جماعت (امت) نباشد، صبر می‌کنم، براستی اگر اینان بر این اندیشه سست ادامه دهند، نظام مسلمانان از هم خواهد گسست. «نهج البلاغه، خطبه ۱۶۹»

حدیث۱۳

قال الامام علی - علیه السلام - : .. و علیکم بالتواصل و التباذل و ایاکم و التدابر و التقاطع. امام علی - علیه السلام - در وصیت به حسنین - علیهما السلام - می‌فرمایند: .. و بر شما باد به ارتباط و بذل و بخشش و دوری گزیدن از جدائی و پشت کردن به یکدیگر . «نهج البلاغه، نامه ۴۷»

حدیث۱۴

قال الامام علی – علیه السلام – : .. فإن ید الله علی الجماعهٔ و ایاکم و الفرقهٔ فإن الشاذ من الناس للشیطان، کما أن الشاذ من الغنم للذئب. امام علی – علیه السلام – فرمودند: دست خدا (یاری خدا) بر سر جماعت است، از تفرقه بپرهیزید، زیرا شخص تکرو، شکار شیطان است همانگونه که گوسفند تکرو، طعمه گرگ است. «شرح نهج البلاغه، ج ۸، ص ۱۱۲»

حدیث۱۵

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله): أیُّهَا النّاسُ، عَلَیکُم بِالجَماعهِٔ، وإیّاکُم والفُرْقهَٔ؛ ای مردم! به جماعت (یکپارچگی) روی آرید و از پراکندگی بپرهیزید. میزان الحکمهٔ: ح ۲۵۸۹

حدیث۱۶

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله): الجَماعَهُٔ رَحمَهٌٔ والفُرْقَهُٔ عَذابٌ؛ جماعت (یکپارچگی) رحمت است و پراکندگی عذاب. میزان الحکمهٔ: ح ۲۵۹۳

حدیث۱۷

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: عَلَیکَ بِالجَمَاعَهِٔ، فَإنّمَا یَأخُذُ الذِّئبُ مِنَ الغَنَمِ القَاصِیَهِٔ؛ با جماعت همراه شو؛ زیرا گرگ، گوسفند دورمانده را می خورد. مسند احمد، ج۶، ص۴۴۶

حدیث۱۸

حضرت زهرا (سلام الله علیها) فرمودند: فَجَعَلَ اللهُ...اِطاعَتَنا نِظاماً لِلمِلَّهِٔ وَ اِمامَتَنا أماناً لِلفِرقَهِٔ خدا اطاعت و پیروی از ما اهل بیت را سبب برقراری نظم اجتماعی در امت اسلامی و امامت و رهبری ما را عامل وحدت و دراماں ماندن از تفرقه ها قرار داده است. بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۱۵۸

حدیث۱۹

قال الامام علی (علیه‌السلام): ـ وَ قَدْ سُئِلَ عَنْ تَفسیر السُّنَّهِٔ وَ الْبِدْعَهِٔ وَ الْجَماعَهِٔ وَ الْفُرْقَهِ ـ : اَلسُّنَّهُٔ ـ و اللّه ـ سُنَّهُٔ مُحمَّدٍ صلی‌الله‌علیه‌وآله وَ الْبِدْعَهُٔ ما فارَقَها وَ الْجَماعَهُٔ ـ وَ اللّهِ ـ مُجامَعَهُٔ اَهْلِ الْحَقِّ وَ اِنْ قَلّوا وَ الْفُرقَهُٔ مُجامَعَهُٔ اَهْلِ الْباطِلِ وَ اِنْ کَثُروا؛ امام علی (علیه‌السلام) در پاسخ به پرسش از معنای سنّت، بدعت، جماعت و تفرقه فرمودند: به خدا سوگند، سنّت، همان سنّت محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله است و بدعت آنچه خلاف آن باشد و به خدا قسم، جماعت، همدست شدن با اهل حق است هر چند اندک باشند و تفرقه، همدستی با اهل باطل است هر چند بسیار باشند. کنزالعمّال، ح ۱۶۴۴

حدیث۲۰

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: أیُّها النّاسُ ، علَیکُم بالجَماعهِٔ ، وإیّاکُم والفُرْقهَٔ ای مردم! به جماعت (یکپارچگی) روی آرید و از پراکندگی بپرهیزید. میزان الحکمهٔ، ح ۲۵۸۹

حدیث۲۱

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: اِیّاکُمْ وَ التَّلَوُّنَ فی دینِ اللّهِ فَاِنَّ جَماعَةً فیما تَکْرَهونَ مِنَ الْحَقِّ خَیْرٌ مِنْ فُرْقَةٍ فیما تُحِبّونَ مِنَ الْباطِلِ وَاِنَّ اللّهَ سُبْحانَهُ لَمْ یُعْطِ اَحَدا بِفُرْقَةٍ خَیْرا مِمَّنْ مَضی وَ لا مِمَّنْ بَقیَ ؛ از چند رنگی و اختلاف در دین خدا بپرهیزید، زیرا یکپارچگی در آنچه حق است ولی شما آن را ناخوش می‌دارید، از پراکندگی در آنچه باطل است اما خوشایند شما می‌باشد، بهتر است. خدای سبحان به هیچ یک از گذشتگان و باقی ماندگان بر اثر تفرقه و جدایی خیر و خوبی عطا نکرده است. نهج البلاغه، از خطبه ۱۷۶

حدیث۲۲

قال رسول الله – صلی الله علیه وآله –: ید الله علی الجماعة فاذا اشتذ الشاذ منهم اختطفه الشیطان کما یختطف الذئب الشاة الشاذة من الغنم ؛ دست خداوند بر سر جماعت است ، هرگاه از آنها کسی از جماعت جدا شود، شیطان او را می رباید همان طور که گرگ گوسفند جدا شونده از رمه گوسفند را می رباید. (کنزالعمال ، ص ۲۰۷)

حدیث۲۳

قال رسول الله – صلی الله علیه وآله –: ان الشیطان ذئب الانسان کذئب الغنم یاخذ الشاه القاصیة و الناحیة فایاکم و الشعاب و علیکم بالجماعة و العامة و المسجد؛ شیطان گرگ انسان است همانند گرگ گوسفندان که همیشه میشهای دور افتاده و کناره گیر را می گیرد. پس از دسته بندیها (گروه گرایی و خط بازی) بپرهیزید و بر شما باد به حضور در جماعت و مجالس عمومی و مسجد. (کنزالعمال ، ج ۷، ص ۵۸۱، حدیث ۲۰۳۵۵)

حدیث۲۴

قال الصادق – علیه السلام –: من صلی معهم فی الصف الاول کان کمن صلی خلف رسول الله فی الصف الاول ؛ کسی که در صف اول نماز جماعت(اهل سنت) شرکت نماید، مانند آن است که در صف اول پشت سر پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) نماز خوانده باشد. (وسائل الشیعه ، ج ۳، ص ۳۸۱)

حدیث۲۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ید اللّه علی الجماعه؛ دست خدا همراه جماعت است. نهج الفصاحه

حدیث۲۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من فارق الجماعه شبرا خلع اللّه ربقه الإسلام من عنقه؛ هر که یک وجب از جماعت دور شود خدا طوق مسلمانی از گردن وی بردارد. نهج الفصاحه

حدیث۲۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجماعه رحمه و الفرقه عذاب؛ جماعت مایه رحمت و تفرقه موجب عذاب است.

نهج الفصاحه

حدیث۲۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: التّحدّث بنعم اللّه شکر و ترکه کفر و من لا یشکر القلیل لا یشکر الکثیر و من لا یشکر النّاس لا یشکر اللّه و الجماعه خیر و الفرقه عذاب؛ گفتگو از نعمتهای خداوند شکر است و ترک آن کفر است و هر که نعمت کم سپاس نگذارد، سپاس نعمت بسیار را نخواهد گذاشت و هر که مردم را سپاس ندارد سپاس خدا را نخواهد داشت اجتماع مایه نیکی است و تفرقه موجب رنج و عذاب است. نهج الفصاحه

حدیث۲۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرماینـد: اسـتووا و لا تختلفوا فتختلف قلوبکم؛ با یکدیگر برابر شوید و مختلف مشوید تا دلهایتان مختلف نشود. نهج الفصاحه

حدیث۳۰

پیـامبراکرم (صـلی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد : شـیطان گرگ انسـان است هماننـد گرگ گوسـفندان که همیشه میش های دورافتـاده وکنـاره گیر را می گیرد. پس از دسـته بنـدیها (گروه گرایی و خـط بازی) بپرهیزیـد و برشـما باد به حضور در جماعت و مجالس عمومی و مسجد. کنز العمال ، ج ۷، ص ۵۸۱

حدیث۳۱

پیامبر اکرم (صـلی الله علیه و آله و سـلم) فرمودنـد: ألجماعـۀ رحمـۀ و الفرقه عـذاب؛ جماعت؛ وحـدت مایه رحمت و تفرقه موجب عذاب است. نهج الفصاحه، حدیث۱۳۲۳

حدیث۳۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ید الله علی الجماعۀ؛ دست خدا بر سر جماعت است. نهج الفصاحه،۳۲۱۱

حدیث۳۳

نبی اکرم (صـلی الله علیه و آله و سـلم) فرمودنـد: ألمؤمنون إخوۀ تتکـافؤ دماؤهم و هم یـد علی من سواهم؛ مؤمنان با هم برادرنـد و خونشان برابر است و در برابر دشمن متحد و یک پارچه اند. کافی، جلد ۱، ص ۴۰۴

حدیث۳۴

حضـرت فاطمه زهرا (علیها السـلام) فرمودنـد: .. و طاعتنا نظاما للملـۀ و امامتنا لما للفرقـۀ و الجهاد عز الاسـلام. پیروی از ما اهل بیت نظام امت، و رهبری ما عامل وحدت، و جهاد مایه عزت و سربلندی اسلام است. کشف الغمۀ، جلد ۲، ص ۱۰۹

حدیث۳۵

قال الامام الصادق (علیه السلام) : صدقة یحبها الله اصلاح بین الناس إذا تفاسدوا و تقارب بینهم إذا تباعدوا. امام صادق(علیه السلام) فرمودند: ایجاد وحدت هنگام پیدایش اختلاف، و تباهی امت و نزدیک کردن آنها در هنگام جدائی، صدقه ایست که خداوند آن را دوست دارد. الکافی، جلد ۲، ص۲۰۹

حدیث۳۶

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) : إسمعوا و أطیعوا لمن ولاه الله الأمر، فإنه نظام الإسلام. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: از حاکمان الهی اطاعت کنید و گوش بفرمان باشید زیرا اطاعت از رهبری مایه وحدت امت اسلام است. امالی مفید، جلد ۱ ص ۱۴ مجلس ۲ حدیث ۲

حدیث۳۷

قال الامام السجاد - علیه السلام - : .. یا زهری، اما علیک أن تجعل المسلمین منک بمنزلة أهل بیتک، فتجعل کبیرهم بمنزلة والدک، و تجعل صغیرهم بمنزلة ولدک، و تجعل تربک منهم بمنزلة أخیک. امام سجاد - علیه السلام - به زهری فرمودند: ای زهری، بر توست که مسلمانان را مانند اهل خانه خود بدانی، بزرگ آنان را بمنزله پدر خود و کوچکشان را بمنزله فرزند و همسال خود را بمنزله برادرت قرار دهی. «بحارالانوار، ج ۶۸، ص ۲۳۰»

تفرقه

حدیث۱

قال الامام الصادق - علیه السلام - : من فارق جماعة المسلمین و نکث صفقة الامام جاء إلی الله أجذم. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: هر کس از جماعت مسلمین جدا شود و عهد و پیمان خود را با امام مسلمین بشکند، دست بریده محشور خواهد شد. «الکافی، ج ۱، ص ۴۰۵»

حدیث۲

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : ألا إن فی التباغض الحالقة لا أعنی حالقة الشعر و لکن حالقة الدین. پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: آگاه باشید که در دشمنی ها، ستردن و تراشیدن نهفته است، اما نه تراشیدن مو، بلکه ستردن دین. «الکافی، ج ۲، ص ۳۴۶»

حدیث۳

امام علی - علیه السلام - فرمودند: پس بنگرید، چگونه بودند «قوم بنی اسرائیل» زمانی که جمعیتها گرد آمده، و اندیشه‌ها با هم و دلها یکسان و دستها یاور هم و شمشیرها کمک یکدیگر و بینش‌ها ژرف و تصمیمات یکی بود، آیا در اطراف زمین بزرگ و بر جهانیان حاکم نبودند؟ پس بنگرید به آخر کارشان «قوم بنی اسرائیل» آن هنگام که بین آنها تفرقه افتاد، و مهربانی و الفتها بهم خورد و سخنها و دلها مختلف و گروه گروه شدند و بجان هم افتادند و پراکنده گشتند و با هم جنگیدند، پس خداوند، لباس عزت را از تن آنها برکند و فراوانی نعمتش را از آنها گرفت و آنچه باقی مانده، سرگذشت آنان است تا مایه عبرت عبرت گیرندگان

باشد. «نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲»

حدیث۴

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : من فارق الجماعهٔ شبرا خلع الله ربقهٔ الإسلام من عنقه. پیامبر اکرم – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر کس یک وجب از (آرمانها و عقاید) جامعه «مسلمین» دور شود خداوند رشته مسلمانی را از گردن او باز کند. «الکافی، ج ۱، ص ۴۰۴»

حدیث۵

قال الامام علی – علیه السلام – : لو سکت الجاهل ما اختلف الناس. امام علی – علیه السلام – فرمودند: اگر جاهل سکوت می‌کرد، مردم اختلاف نمی‌کردند (سبب بسیاری از اختلافات، سخنهای ناآگاهانه است). «بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۸۱»

حدیث۶

قال الامام علی – علیه السلام – : «فی ذم أهل الرأی»... و إلههم واحد و نبیهم واحد و کتابهم واحد أفأمرهم الله سبحانه بالإختلاف فأطاعوه أم نهاهم عنه فعصوه؟ امام علی – علیه السلام – (در مذمت اهل رأی) فرمودند: ... خدای آنها یکی و پیامبرشان یکی و کتابشان یکی است. آیا خدا آنها را به اختلاف و دو دستگی فرمان داده که او (خدا) را اطاعت می کنند؟ یا (خدا) آنها را از اختلاف نهی کرده که فرمانش را سرپیچی می‌کنند؟ «نهج البلاغه، خطبه ۱۸»

حدیث۷

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله): أيُّهَا النّاسُ، عَلَيكُم بِالجَماعةِ، وإيّاكُم والفُرْقةَ؛ ای مردم! به جماعت (یکپارچگی) روی آرید و از پراکندگی بپرهیزید. میزان الحکمهٔ: ح ۲۵۸۹

حدیث۸

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله): الجَماعَةُ رَحمَةٌ والفُرْقَةُ عَذابٌ؛ جماعت (یکپارچگی) رحمت است و پراکندگی عذاب. میزان الحکمهٔ: ح ۲۵۹۳

حدیث۹

قال الامام علی (علیه‌السلام): ـ وَ قَدْ سُئِلَ عَنْ تَفسيرِ السُّنَّةِ وَ الْبِدْعَةِ وَ الْجَماعَةِ وَ الْفُرْقَةِ ـ : اَلسُّنَّةُ ـ و اللّه ـ سُنَّةُ مُحمَّدٍ صلی‌الله‌علیه‌وآله وَ الْبِدْعَةُ ما فارَقَها وَ الْجَماعَةُ ـ وَ اللّه ـ مُجامَعَةُ اَهْلِ الْحَقِّ وَ اِنْ قَلّوا وَ الْفُرْقَةُ مُجامَعَةُ اَهْلِ الْباطِلِ وَ اِنْ كَثُروا؛ امام علی (علیه‌السلام) در پاسخ به پرسش از معنای سنّت، بدعت، جماعت و تفرقه فرمودند: به خدا سوگند، سنّت، همان سنّت محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله است و بدعت آنچه خلاف آن باشد و به خدا قسم، جماعت، همدست شدن با اهل حق است هر چند اندك باشند و تفرقه، همدستی با اهل باطل است هر چند بسیار باشند. کنزالعمّال، ح ۱۶۴۴

حدیث۱۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: إیّاکُم وَالفُرقَةَ فَإنّ الشّاذَّ عَن أهلِ الحَقِّ لِلشّیطانِ کَما أنّ الشّاذَّ مِنَ الغَنَمِ لِلذِّئبِ ؛ از جدایی بپرهیزید ؛ زیرا تنهای جدا مانده از اهل حق ، بهره شیطان است ، چنان که گوسفند جدا شده از گلّه، بهره گرگ است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۷۴۷

حدیث۱۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اِلزَمُوا الجَماعَةَ وَ اجتَنِبُوا الفُرقَةَ ؛ همراه جماعت باشید و از تفرقه بپرهیزید. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۴۸۸

حدیث۱۲

قال رسول الله – صلی الله علیه وآله –: ان الشیطان ذئب الانسان کذئب الغنم یاخذ الشاه القاصیهٔ و الناحیهٔ فایاکم و الشعاب و علیکم بالجماعهٔ و العامهٔ و المسجد؛ شیطان گرگ انسان است همانند گرگ گوسفندان که همیشه میشهای دور افتاده و کناره گیر را می گیرد. پس از دسته بندیها (گروه گرایی و خط بازی) بپرهیزید و بر شما باد به حضور در جماعت و مجالس عمومی و مسجد. (کنزالعمال ، ج ۷، ص ۵۸۱، حدیث ۲۰۳۵۵)

حدیث۱۳

قال رسول الله – صلی الله علیه وآله – : من فارق جماعهٔ المسلمین فقد خلع ربقهٔ الاسلام من عنقه قیل : یا رسول الله و ما جماعهٔ المسلمین ؟قال : جماعهٔ اهل الحق و ان قلوا؛ کسی که از جمعیت مسلمان جدا شود، رشته اسلام را از گردنش باز نموده . از حضرت سؤ ال شد: منظور کدام جمعیت است ؟آن حضرت فرمود: مردم و اهل حق ، هرچند کم باشند. (امالی شیخ صدوق ، ص ۲۷۲)

حدیث۱۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجماعه رحمه و الفرقه عذاب؛ جماعت مایه رحمت و تفرقه موجب عذاب است. نهج الفصاحه

حدیث۱۵

التّحدّث بنعم اللّه شکر و ترکه کفر و من لا یشکر القلیل لا یشکر الکثیر و من لا یشکر النّاس لا یشکر اللّه و الجماعه خیر و الفرقه عذاب؛ گفتگو از نعمتهای خداوند شکر است و ترک آن کفر است و هر که نعمت کم سپاس نگذارد، سپاس نعمت بسیار را نخواهد گذاشت و هر که مردم را سپاس ندارد سپاس خدا را نخواهد داشت اجتماع مایه نیکی است و تفرقه موجب رنج و عذاب است. نهج الفصاحه

حدیث۱۶

پیامبراکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند : کسی که از جمعیت مسلمان جدا شود، رشته اسلام را از گردنش باز نموده .ازحضرت سؤال شد: منظور کدام جمعیت است ؟ آن حضرت فرمودند: مردم اهل حق ، هر چندکم باشند. (امالی شیخ صدوق ، ص ۲۷۲)

حدیث۱۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: ألخلاف یهدم الرأی؛ اختلاف، بنیاد اندیشه درست را درهم می ریزد. نهج البلاغه حکمت ۲۱۵

حدیث۱۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ما اختلف أمهٔ بعد نبیها الا ظهر أهل باطلها علی اهل حقها؛ هیچ امتی پس از پیامبرشان، اختلاف نکردند مگر آنکه گروه باطل بر حق گرایان چیره شدند . کنز العمال، حدیث۹۲۹

حدیث۱۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: .. فإن ید الله علی الجماعهٔ و ایاکم و الفرقهٔ فإن الشاذ من الناس للشیطان، کما أن الشاذ من الغنم للذئب؛ دست خدا بر سر جماعت است،از تفرقه بپرهیزید، زیرا شخص تکرو، شکار شیطان است همان گونه که گوسفند تک رو، طعمه گرگ است. شرح نهج البلاغه، جلد ۸، ص ۱۱۲

حدیث۲۰

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: من فارق الجماعهٔ مات میتهٔ جاهلیهٔ؛ هر کس از گروه مسلمانان جدا شود بر مرگ جاهلیت بمیرد. نهج الفصاحهٔ، ۲۸۵۵

حدیث۲۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: لا تختلفوا، فإن من کان قبلکم اختلفوا فهلکوا. اختلاف نکنید، آنان که قبل از شما بودند اختلاف کردند و هلاک شدند. کنز العمال، حدیث ۸۹۴

حدیث۲۲

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ألجماعهٔ رحمهٔ و الفرقه عذاب؛ جماعت؛ وحدت مایه رحمت و تفرقه موجب عذاب است. نهج الفصاحه، حدیث۱۳۲۳

حدیث۲۳

پیامبراکرم صلی‌اللهعلیه‌وآله وسلم می فرمایند: اِنَّ الْاِخْتِلافَ وَ التَّنازُعَ وَ التَّثَبُّطَ مِنْ أمْرِ الْعَجْزِ وَ الضَّعْفِ وَ هُوَ مِمّا لا یُحِبُّهُ اللّه‌وَ لا یُعْطی عَلَیْهِ النَّصْرَ وَ الظَّفَرَ؛ اختلاف و کشمکش و پشت هم اندازی، از ناتوانی و سستی است و خداوند نه آن را دوست دارد و نه با آن یاری و پیروزی می‌دهد. بحارالأنوار، ج ۲۰، ص ۱۲۶، ح ۵۰.

حدیث۲۴

امام علی علیه‌السلام می فرمایند: ـ وَ قَدْ سُئِلَ عَنْ تَفسیرِ السُّنَّةِ وَ الْبِدْعَةِ وَ الْجَماعَةِ وَ الْفُرْقَهِ ـ : اَلسُّنَّةُ ـ و اللّه ـ سُنَّةُ مُحمِّدٍ

صلی‌الله‌علیه‌وآله وَ الْبِدْعَـةُ ما فارَقَها وَ الْجَماعَةُ ـ وَ اللّهِ ـ مُجامَعَةُ اَهْلِ الْحَقِّ وَ اِنْ قَلّوا وَ الْفُرقَةُ مُجامَعَةُ اَهْلِ الْباطِلِ وَ اِنْ كَثُروا؛ در پاسخ به پرسش از معنای سنّت، بدعت، جماعت و تفرقه فرمودند: به خدا سوگند، سنّت، همان سنّت محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله است و بدعت آنچه خلاف آن باشد و به خدا قسم، جماعت، همدست شدن با اهل حق است هر چند اندك باشند و تفرقه، همدستی با اهل باطل است هر چند بسیار باشند. (کنزالعمّال، ح ۱۶۴۴.)

حدیث۲۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اَلجَماعَةُ رَحمَةٌ و الفُرقَةُ عَذابٌ؛ وحدت مایه رحمت ، و تفرقه موجب عذاب است. کنزالعمّال ، ح ۲۰۲۴۲

حدیث۲۶

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: لاتَختَلِفوا، فَإِنَّ مَن کانَ قَبلَکمُ اختَلَفوا فَهَلَکوا؛ باهم اختلاف نکنید، که پیشینیان شما دچار اختلاف شدند و نابود گشتند. (کنزالعمال ، ح ۸۹۴)

حدیث۲۷

حضرت فاطمه (سلام الله علیها) فرمودند: فَجَعَلَ اللهُ إطاعَتَنا نِظاماً لِلمِلَّةِ و إمامَتَنا أماناً لِلفُرقَةِ؛ خدا اطاعت از ما را رشت ?سامان ملت، و امامت ما را مای ?ایمنی از تفرقه قرار داده است. (احتجاج، ج۱، ص۱۳۴)

حدیث۲۸

قال الإمام علی – علیه السلام – : أن الشیطان یُسَنِی لکم طُرُقَه ، ویرید أن یَحُلَ دینَکم عقدهٔ عقدهٔ، ویعطیکم بالجماعهٔ الفرقهٔ. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: همانا شیطان راههای خود را برای شما هموار می کند و می خواهد گره های دین شما را یکی پس از دیگری سست گرداند و به جای اتحاد، تفرقه به شما دهد. «نهج البلاغه، خطبه ۱۲۱»

عدالت و حفظ بیت المال

حدیث۱

قال الامام الرضا – علیه السلام – : ... و البراءهٔ من الذین ظلموا آل محمد علیهم السلام ... و البراءهٔ من الناکثین و القاسطین و المارقین ... و البراءهٔ من أهل الاستئثار ... . امام رضا – علیه السلام – فرمودند: ... بیزاری از کسانی که به آل محمد علیهم السلام، ظلم روا داشتند ... و برائت از پیمان شکنان و منحرفان و مرتدان ... و برائت از ویژه سازان اموال عمومی مسلمانان بر خود، ... از شرایط اسلام راستین است. «عیون أخبار الرضا – علیه السلام –، ج ۲، ص ۱۲۶»

حدیث۲

قال الامام الکاظم – علیه السلام – : ان الله لم یترک شیئا من صنوف الاموال الا و قد قسمه و أعطی کل ذی حق حقه الخاصهٔ و العامهٔ و الفقرآء و المساکین و کل صنف من صنوف الناس ... . امام کاظم – علیه السلام – فرمودند: همانا خدا، تمامی مال ها را تقسیم

کرده و حق هر مستحق را از خاصه و عامه و فقیر و مسکین و اصناف دیگر مردم را، به آنها داده است. سپس فرمودند: اگر در میان مردم عدالت حکمفرما باشد، همه، بی نیاز شوند و باز فرمودند: عدالت، از عسل شیرین تر است و عدالت را پیشه نکند، جز کسی که عدالت را خوب بداند. «الکافی، ج ۲، ص ۴۹۵»

حدیث۳

قال الامام الحسین – علیه السلام – : ان الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر، دعاء الی الاسلام مع رد المظالم و مخالفهٔ الظالم و قسمهٔ الفیء و الغنائم و أخذ الصدقات من مواضعها و وضعها فی حقها. امام حسین – علیه السلام – فرمودند: امر به معروف و نهی از منکر، آن است که: کافران را به اسلام دعوت کنی، حقوق ستمدیدگان را باز ستانی، با ستمگر به مخالفت برخیزی، غنیمت ها و بیت المال را عادلانه بین اهل اش قسمت کنی، صدقات (زکات) را از آنجا که باید، بگیری و در آنجا که باید، مصرف کنی. «تحف العقول، ص ۲۷۰»

حدیث۴

قال الامام الصادق – علیه السلام – : أهل الاسلام، هم أبناء الاسلام اسوی بینهم فی العطاء و فضائلهم بینهم و بین الله. أجعلهم کبنی رجل واحد، لا یفضل أحد منهم لفضله و صلاحه فی المیراث علی آخر ضعیف منقوص ... . (حفص بن غیاث می گوید: شنیدم که از امام صادق – علیه السلام – درباره تقسیم بیت المال پرسیدند)، امام صادق – علیه السلام – فرمودند: اهل اسلام، فرزندان آن محسوب می شوند، در امکانات بیت المال، من برابرشان می دانم. امتیازات معنوی آنان بین آنها و خدا محاسبه می شود. (لذا) همانند فرزندان یک نفر که فضیلت و صلاحیت، سبب فزونی ارث بردن یکی بر دیگری که ضعیف و ناقص است نمی شود، (مسلمانان نیز، این چنین هستند). حضرت در ادامه فرمودند: پیامبر – صلی الله علیه و آله – در آغاز اسلام، چنین رفتار می کرد ولی دیگران (غیر ما اهل بیت) گفتند: ما، برخی را بر اساس سابقه بیشتر در اسلام، از نظر عطای بیت المال امتیاز می بخشیم. «وسائل الشیعه، ج ۱۱، ص ۸۱»

حدیث۵

کتب أمیر المؤمنین – علیه السلام – : ... و لئن کان ما بلغنی عنک حقا، لجمل أهلک و شسع نعلک خیر منک ... . امیر المؤمنین – علیه السلام – (بعد از خیانت «منذر بن جارود» در ولایت فارس، به وی) نوشتند: ... اگر آنچه که از خیانت تو، به من رسیده است، درست باشد، شتر اهل ات و بند کفش ات، با ارزش تر از تو است. «نهج البلاغه، نامه ۷۱»

حدیث۶

قال الامام علی – علیه السلام – : یا شریح! لا تکون ابتعت هذه الدار من غیر مالک، أو نقدت الثمن من غیر حلالک، فأذن أنت قد خسرت دار الدنیا و دار الآخرهٔ. (شریح بن حارث، به فرمان امام علی – علیه السلام – به منصب قضا نشسته بود. روزی به حضرت علی – علیه السلام – خبر رسید که وی، سرایی به هشتاد دینار خریداری کرده است.) امام علی – علیه السلام – (وی را فرا خواند و) فرمودند: ای شریح! مبادا که این خانه را با مال غیر خریده باشی و بهای آن را جز از مال حلال خود پرداخته باشی و گرنه هم در این سرا و هم در آن سرا، زیان کرده ای. «نهج البلاغه، نامه ۳»

حدیث۷

قال الامام علی - علیه السلام - : أتأمرونی أن أطلب النصر بالجور فی من ولیت علیه؟! و الله! لا أطور به ما سمر سمیر، و ما أم نجم فی السماء نجما. لو کان المال لی، لسویت بینهم فکیف و انما المال مال الله؟ (وقتی به حضرت علی - علیه السلام - خرده گرفتند که چرا به کسانی که در اسلام، سابقه بیشتر دارند و در جنگ ها شرکت جسته اند و به آنان که دارای حسب و نسب عالی هستند، بیش از دیگران، از بیت المال، بخشش نمی فرمایند)، امام علی - علیه السلام - فرمودند: آیا به من می گویید تا از راه ستم کردن به کسی که مرا به او ولایت داده اند، پیروزی به دست آورم؟ نه، به خدا سوگند! تا دهر باقی است و اختران در پی یکدیگر بچرخند، به چنین کاری نزدیک نگردم. اگر مال از من بود، همانا میان مردمان به مساوات پخش می کردم، چه رسد به این که مال، مال خدا است. «نهج البلاغه، خطبه ۱۲۶»

حدیث۸

قال الامام علی - علیه السلام - : ان هذا المال لیس لی و لا لک و انما هو فیء للمسلمین و جلب أسیافهم. فان شرکتهم فی حربهم، کان لک مثل حظهم و الا فجناة أیدیهم، لا تکون لغیر أفواههم. (عبد الله بن زمعه که شیعه مولا علی - علیه السلام - بود هنگام خلافت ایشان، به خدمتشان رفت و مالی از ایشان درخواست کرد.) امام علی - علیه السلام - (در پاسخ) فرمودند: همانا این مال، نه از آن من است و نه از آن تو، بلکه آن، غنیمت مسلمانان است. این مالی است که به ضرب شمشیر آنان، فراهم گردیده است. پس اگر در نبرد آنان شرکت داشته ای، سهمی به اندازه سهم آنان داری، اگر نه، میوه چیده شده به دست آنان، لقمه ای برای دهان های دیگران نیست. «نهج البلاغه، خطبه ۲۳۲»

حدیث۹

قال الامام علی - علیه السلام - : ... و لکننی آسی أن یلی أمر هذه الأمة سفهاؤها و فجارها فیتخذوا مال الله دولا و عباده خولا و الصالحین حربا و الفاسقین حزبا. امام علی - علیه السلام - (در طی نامه ای به اهل مصر) فرمودند: ولی از این اندوهناکم که سرپرستی حکومت این امت به دست بی خردان و نابکاران افتد، بیت المال را به انحصار در آورند، آزادی بندگان خدا را سلب کنند و آنها را بنده خویش سازند، با صالحان نبرد کنند و فاسقان را هم دستان خود قرار دهند. «نهج البلاغه، نامه ۶۲»

حدیث۱۰

کتب امیر المؤمنین - علیه السلام - : بسم الله الرحمن الرحیم من عبد الله علی امیر المؤمنین الی عبد الله بن عباس اما بعد، فانظر ما اجتمع عندک من غلات المسلمین و فیئهم فاقسمه علی من قبلک حتی تغنیهم ... . امام علی - علیه السلام - (در نامه ای به عبد الله بن عباس) نوشتند: به نام خداوند بخشنده مهربان، از بنده خدا علی امیر مؤمنان به عبد الله بن عباس، اما بعد، بنگر آنچه را نزد تو جمع شده از غلات مسلمانان و درآمدها و غنایم متعلق به ایشان. پس آنها را بین افرادی که نزد تو هستند (و احتیاج دارند) تقسیم کن تا ایشان را بی نیاز سازی و باقی مانده آن را نزد ما بفرست تا بین کسانی که نزد ما هستند، تقسیم کنیم. و السلام. «بحار الأنوار، ج ۳۲، ص ۴۰۱»

حدیث۱۱

قال الامام علی – علیه السلام – : الله الله فی الطبقهٔ السفلی ... و اجعل لهم قسما من بیت مالک. امام علی – علیه السلام – فرمودند: خدا را، خدا را، در نظر بگیر درباره گروه فرودستان ... و آنان را از بیت المالی که در اختیار تو است، نصیبی بخش. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۱۲

کتب الامام علی – علیه السلام – : و انی أقسم بالله قسما صادقا، لئن بلغنی أنک خنت من فیء المسلمین شیئا صغیرا أو کبیرا، لأشدن علیک شدهٔ تدعک قلیل الوفر، ثقیل الظهر، ضئیل الامر. و السلام. (عبد الله بن عباس، از طرف امیر مؤمنان – علیه السلام – در بصره و نواحی اهواز و کرمان و ... سمت کارگزاری داشت. او، زیاد بن ابیه را که چندان هم خوشنام نبود، عامل بصره کرد). امام اعمال او را زیر نظر داشتند و این نامه را برای او نوشتند: به خدای سوگند، سوگندی راست! که اگر آگاه گردم که در مال مسلمانان، کم یا زیاد، خیانت ورزیده ای، چنان بر تو سخت گیرم که اندک مال و گران پشت از فاقه و خوار مایه گردی. و السلام. «نهج البلاغه، نامه ۲۰»

حدیث۱۳

قال امیر المؤمنین – علیه السلام – : ... و من استهان بالأمانهٔ، و رتع فی الخیانهٔ و لم ینزه نفسه و دینه عنها، فقد أحل بنفسه الذل و الخزی فی الدنیا و هو فی الآخرهٔ أذل و أخزی و ان أعظم الخیانهٔ، خیانهٔ الامهٔ ... . امام علی – علیه السلام – (در نامه ای به یکی از کارگزاران خود که برای جمع آوری زکات فرستاده بود)، فرمودند: ... آن کس که امانت داری را خوار انگارد و در اموال مردم، به خیانت چرا کند و نفس و آیین خویش را از خیانت کاری، پاکیزه نگرداند، همانا در این سرا، خواری و ذلت بر خود روا داشته است و در آخرت، خوارتر و ذلیل تر از این سرا باشد و همانا بزرگ ترین خیانت، خیانت به ملت است و زشت ترین دغل کاری، دغل کاری با پیشوایان. «نهج البلاغه، نامه ۲۶»

حدیث۱۴

قال الامام علی – علیه السلام – : ... ثم أسبغ علیهم الأرزاق، فان ذلک قوهٔ لهم علی استصلاح أنفسهم و غنی لهم عن تناول ما تحت أیدیهم و حجهٔ علیهم ان خالفوا أمرک أو ثلموا أمانتک ... . امام علی – علیه السلام – (پس از دستوراتی که در مورد گزینش کارگزاران حکومتی به مالک اشتر صادر کرد) فرمودند: (وقتی آنان را این چنین برگزیدی) باید که روزی شان را فراخ گردانی، که این کار، آنان را به اصلاح خویشتن بسی نیرومند گرداند و از خوردن اموالی که در اختیار دارند بی نیاز سازد که هرگاه از فرمان تو سرپیچی کنند یا در امانت خیانت ورزند با آنان اتمام حجت شده باشد. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۱۵

(امام علی – علیه السلام – سپاهی را به شام فرستاده بودند و در صدد بود که سپاهی دیگر در پی آنها بفرستند. امام مردم را به جهاد بر می انگیختند و مردم، مدتی طولانی خاموش بودند.) امام علی – علیه السلام – فرمودند: شما را چه می شود؟ به راه رشد توفیق نمی یابید؟ به راه میانه رهبری نشوید! آیا در زمانی چنین، سزاوار است که من از شهر بیرون بروم؟ همانا در چنین هنگام باید مردی از دلیران و نیرومندان شما که من بپسندم، بیرون رود و سزاوار نیست که من لشکریان و شهر را و بیت المال و جمع آوری خراج زمین و داوری بین مسلمانان را واگذارم و رسیدگی به درخواست های مطالبین را رها کنم و با دسته ای در پی دسته ای دیگر بیرون

روم. «نهج البلاغه، خطبه ۱۱۹»

حدیث۱۶

. کتب الامـام علی – علیه السـلام – (إلی بعض عمـاله): أما بعـد. فقـد بلغنی عنک أمر، ان کنت فعلته فقـد اسـخطت ربک و عصـیت امامک، و اخزیت امانتک. بلغنی أنک جردت الارض فأخذت ما تحت قدمیک، و اکلت ما تحت یدیک ... . امام علی – علیه السلام – (به یکی از کارگزاران اش) نوشـتند: اما بعد، درباره تو به من خبری رسـیده است، اگر چنین کرده باشـی، همانا که خدای خویش را به خشم آورده و از فرمان پیشوای خود سـرباز زده و در امانت، کار به رسوایی کشانده ای، مرا گفته اند که (به سـتم)، زمین را از بـار و بر، تهی سـاخته ای و چیزهـای زیر پـای مردمان (باغ و بسـتانشان) را گرفته ای و اموالشان را خورده ای. اینک، حساب خود را نزد من بفرست و بدان که حساب خواهی خدا از حساب رسی آدمیان، عظیم تر است. و السلام. «نهج البلاغه، نامه ۴۰»

حدیث۱۷

کتب أمیر المؤمنین – علیه السـلام – الی عماله: أدقوا أقلامکم و قاربوا بین سطورکم و أحذفوا عنی فضولکم و اقصدوا قصد المعانی، و ایـاکم و الاکثـار فان أموال المسـلمین لا تحتمل الاضـرار. امام علی – علیه السـلام – برای کارگزاران اش نوشـتند: قلم های خود را نازک کنیـد و سـطرها را نزدیک به هم گیریـد و زیادتی کلمات را حـذف کنید و مقاصد و منظورها را در نظر بگیرید! بر حذر می دارم شما را از پر نویسی، زیرا اموال مسلمانان نمی تواند این گونه خسارت ها را تحمل کند. «بحار الأنوار، ج ۷۶، ص ۴۹»

حدیث۱۸

قـال الامـام علی – علیه السـلام – : لیس المسـلم بالخـائن إذا ائتمن، و لا بالمخلف و إذا وعـد، و لا بالکـذوب اذا نطق. نحن أهل بیت الرحمـهٔ، و قولنا الحق، و فعلنا القسط و منا خاتم النبیین ... . امام علی – علیه السـلام – فرمودنـد: مسـلمان در امانت خیانت نورزد و در وعده، تخلف نکند و در سـخن، دروغ نگوید. ما خاندان رحمت ایم، گفتار ما، حق و کردار ما، عدل است. خاتم پیامبران از ماسـت و پیشوایان اسـلام و امینان کتاب خدا، در میان مایلند. شـما را به سوی خدا و پیامبرش و جهاد با دشـمن اش و سـختگیری و پایداری در امرش و طلب خرسـندی اش، و بر پایـداری در نمـاز و پرداخت زکـات و (به جـا آوردن) حـج خـانه خـدا و روزه مـاه رمضان و پرداخت کامل فیء (غنائمی که بـدون جنگ و درگیری از کفار به دست مسـلمانان می‌افتد) به اهل اش دعوت می کنیم ... . «امالی مفید، ص ۲۵۹»

حدیث۱۹

قال أمیر المؤمنین – علیه السلام – : أتأمرونی أن أطلب النصر بالجور؟ لا، و الله لا أفعل ما طلعت شمس و (ما) لاح فی السماء نجم. (و الله) لو کـانت أموالهم لی لواسیت بینهم، فکیف و انمـا هی أموالهم! امیر المؤمنین – علیه السـلام – فرمودنـد: آیا مرا می گوییـد که پیروزی را از راه سـتم بجویم؟! نه، به خدا سوگند تا خورشید می تابد و ستاره ای در آسمان می درخشد، دست به چنین کاری نمی زنم. به خـدا سوگنـد اگر این امـوال از خـودم بـود، هر آینه مسـاوات را در میـان آنـان مراعـات می کردم، چه رسـد به این که مـال خودشان است (بیت المال). «امالی مفید، ص ۱۹۳»

حدیث۲۰

قال الامام علی – علیه السلام – : فانما غرک من نفسک و جرأک علی آخرک املاء الله لک، اذ ما زلت قدیما تأکل رزقه و تلحد فی آیاته و تستمتع بخلافک و تذهب بحسناتک. امام علی – علیه السلام – (در نامه ای به اشعث والی آذربایجان) فرمودند: تنها چیزی که تو را از جانب نفست مغرور ساخته و بر دیگران جرأت یافتی، مهلت خدا به تو است، زیرا، تو از قدیم روزی خدا را می خوری، اما نسبت به آیات و نشانه های او انکار و الحاد می ورزی و از نصیب و بهره خود استفاده می کنی و تا به امروزت نیکی های خود را از بین برده ای. هرگاه فرستاده من، این نامه مرا به تو داد، به سوی ما بیا و آنچه از اموال مسلمانان نزد تو می باشد، همراه خود بیاور! ان شاء الله. «نهج السعاده، ج ۴، ص ۸۷»

حدیث۲۱

قال الامام علی – علیه السلام – : ایاک و الاستئثار بما الناس فیه أسوة ... . امام علی – علیه السلام – (خطاب به مالک اشتر) فرمودند: بپرهیز از انحصار طلبی در چیزهایی که همه مردم در آنها برابرند. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۲۲

قال الامام علی – علیه السلام – : فلا یکن حظک فی ولایتک ما لا تستفیده و لا غیظا تشتفیه و لکن إماتة باطل و احیاء حق. امام علی – علیه السلام – (طی نامه ای به ابن عباس) فرمودند: بهره تو از حکومت نباید مالی باشد که از آن استفاده کنی و نه غیظ و خشمی که با امر و نهی شفا یابد. بلکه باید هدف تو نابودی باطل و زنده داشتن حق باشد. «بحار الأنوار، ج ۴۰، ص ۳۲۸»

حدیث۲۳

قال الامام علی – علیه السلام – : لیس لک أن تفتات فی رعیة و لا تخاطر إلا بوثیقة و فی یدیک مال من مال الله عز وجل و أنت من خزانه حتی تسلمه إلی. امام علی – علیه السلام – (به یکی از کارگزاران خود) فرمودند: حق نداری به دلخواه خویش به مردم چیزی بگویی و بدون دستور به کارهای دشوار اقدام ورزی! در دست تو، مالی از اموال خداوند عز و جل است و تو یکی از خزانه داران اویی تا آن را به دست من بسپاری. «نهج البلاغه، نامه ۶»

حدیث۲۴

قال الإمام علی – علیه السلام – : یا صفراء و یا بیضاء غری غیری، المال یعسوب الظلمة و انا یعسوب المؤمنین. امام علی – علیه السلام – (پس از فتح بصره، گروهی از قاریان و خزانه داران را فرا خواند و دستور داد درهای بیت المال را گشودند. امام با دیدن آن اموال) فرمودند: ای زردها و ای سپیدها (طلاها و نقره ها) غیر مرا بفریبید، مال پیشوای ستمگران است و من پیشوای مؤمنان. «الجمل، ص ۱۵۴»

حدیث۲۵

قال الإمام علی – علیه السلام – : جود الولاة بفیء المسلمین جور و ختر. حضرت علی – علیه السلام – فرمودند: بخشش (نا به جای) حکمرانان از اموال عمومی مسلمانان، ستم و خیانت است. «میزان الحکمه، ج ۱۰، ص ۷۴۵»

حدیث۲۶

قال الامام علی - علیه السلام - : و الله لو وجدته قد تزوج به النساء و ملک به الاماء لرددته، فان فی العدل سعة و من ضاق علیه العدل، فالجور علیه أضیق. امام علی - علیه السلام - فرمودند: به خدا سوگند! اگر ببینم آنچه را (عثمان بیهوده از بیت المال، به این و آن) داده، حتی اگر مهر زنان یا بهای کنیزان شده باشد، آن را باز می گردانم، زیرا، عدالت، گشایش می آورد و آن کس که عدالت بر او گران آید، ظلم و ستم بر او گران تر خواهد بود. «نهج البلاغه، خطبه ۱۵»

حدیث۲۷

قال النبی - صلی الله علیه و آله - : ما من غریم ذهب الی و ال من ولاة المسلمین و استبان للوالی عسرته، الا برء هذاالمعسر من دینه و صار دینه علی والی المسلمین فی ما بین یدیه من أموال المسلمین. پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هر بدهکاری که نزد حاکمی از حاکمان مسلمانان برود و فقر و ناچاری وی، برای والی روشن شود، بدهکاری او، بر عهده حاکم مسلمانان نهاده می شود و او از اموال عمومی، قرض آن شخص را پرداخت می کند. «مستدرك الوسائل، ج ۲، ص ۴۹۱»

حدیث۲۸

عن النبی - صلی الله علیه و آله - : خمسة لعنتهم و کل نبی مجاب الزائد فی کتاب الله و التارك لسنتی و المکذب بقدر الله و المستحل من عترتی ما حرم الله و المستأثر بالفیء المستحل له. رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: پنج کس اند که من و هر پیامبر مستجاب الدعوه ای، آنان را لعنت کرده است: آن کس که در کتاب خدا، آیه ای را زیاد گرداند و کسی که سنت و روش مرا رها کند و کسی که قضا و قدر خدا را تکذیب کند و کسی که حرمت عترت مرا که خدا واجب فرموده نگه ندارد، و کسی که اموال عمومی را به خود منحصر سازد و (تصرف در) آن را (به نفع خود) حلال شمارد. «الکافی، ج ۲، ص ۲۹۳»

حدیث۲۹

امام صادق علیه‌السلام : ثَلاثَةُ أشیاءَ یَحتاجُ النّاسُ طُرّا إلَیها : الأمنُ ، والعَدلُ ، والخِصبُ . سه چیز است که همه مردم به آنها نیاز دارند : امنیّت و عدالت و رفاه . تحف العقول : ۳۲۰

حدیث۳۰

مَن صاحَبَ النّاسَ بِالَّذی یُحِبُّ أن یُصاحِبوهُ کانَ عَدلاً . هرکه با مردم چنان رفتار کند که دوست دارد آنان با او رفتار کنند ، عادل است . کنز الفوائد : ۲ / ۱۶۲ منتخب میزان الحکمة : ۳۶۰

حدیث۳۱

الامام علی علیه السلام لَمّا سُئلَ عَن أفضَلیّةِ العَدلِ أو الجُودِ: العَدلُ یَضَعُ الاُمورَ مَواضِعَها ، والجُودُ یُخرِجُها مِن جِهَتِها ، والعَدلُ سائسٌ عامٌّ ، والجُودُ عارِضٌ خاصٌّ ، فالعَدلُ أشرَفُهُما وأفضَلُهُما . امام علی علیه‌السلام - در پاسخ به این پرسش که : عدالت برتر است یا بخشندگی ؟- فرمودند: عدالت هر چیزی را در جای خودش می‌گذارد و بخشندگی امور را از جهتشان خارج می‌سازد ؛ عدالت سیاستی فراگیر است اما بخشندگی عارضه‌ای خصوصی است (و شامل فرد یا افرادی محدود می‌شود) . پس ، عدالت شریفترین و برترینِ آنهاست . نهج البلاغة : الحکمة ۴۳۷ منتخب میزان الحکمة : ۳۶۰

حدیث۳۲

امام علی علیه‌السلام : العَدلُ قِوامُ الرَّعِیَّةِ وجَمالُ‌الوُلاةِ . عدالت، برپادارنده مردم و زیور حکمرانان است. غرر الحکم : ۱۹۵۴ منتخب میزان الحکمۀ : ۳۶۰

حدیث۳۳

امام علی علیه‌السلام : العَدلُ جُنَّةُ الدُّوَلِ . عدالت ، سپر دولتهاست . غرر الحکم : ۱۸۷۳

حدیث۳۴

امام علی علیه‌السلام : بِالعَدلِ تَصلُحُ الرَّعِیَّةُ . با عدالت است ، که کار مردم اصلاح می‌شود . غرر الحکم : ۴۲۱۵

حدیث۳۵

امام علی علیه‌السلام : بِالعَدلِ تَتَضاعَفُ البَرَکاتُ . به سبب عدالت ، برکتها دوچندان می‌شود . غرر الحکم : ۴۲۱۱ منتخب میزان الحکمۀ : ۳۶۰

حدیث۳۶

امام علی علیه‌السلام : العَدلُ نِظامُ الإمرَةِ . عدالت ، نظام فرمانروایی است . غرر الحکم : ۷۷۴

حدیث۳۷

امام علی علیه‌السلام : ما عُمِّرَتِ البُلدانُ بِمِثلِ العَدلِ . هیچ چیز مانند عدالت،شهرها را آباد نکرده‌است. غرر الحکم : ۹۵۴۳

حدیث۳۸

امام صادق(سلام الله علیه): ثَلاثَةُ أشیاءَ یَحتاجُ النّاسُ إلَیها: اَلْأمنُ وَالْعَدلُ وَالْخِصبُ؛ سه چیز است که مردم به آنها نیاز دارند: امنیت، عدالت و رفاه. تحف العقول، ص ۳۲۰

حدیث۳۹

امام صادق(سلام الله علیه): اَلْعَدلُ أحلی مِنَ الْماءِ یُصِیبُهُ الظَّمآنُ؛ عدالت، گواراتر از آبی است که تشنه به آن می‌رسد. الکافی، ج ۲، ص ۱۴۶

حدیث۴۰

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند : اَلْعَدْلُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْاُمَراءِ اَحْسَنُ، وَ السَّخاءُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْاَغْنیاءِ اَحْسَنُ، اَلْوَرَعُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْعُلَماءِ اَحْسَنُ، اَلصَّبْرُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْفُقَراءِ اَحْسَنُ، اَلتَّوبَةُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الشَّبابِ اَحْسَنُ، اَلْحَیاءُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی النِّساءِ اَحْسَنُ؛ عدالت نیکو است اما از دولتمردان نیکوتر، سخاوت نیکو است اما از ثروتمندان نیکوتر؛ تقوا نیکو است اما از علما

نیکوتر؛ صبر نیکو است امـا از فقرا نیکوتر، توبه نیکو است امـا از جوانان نیکوتر و حیا نیکو است اما از زنان نیکوتر. (نهـج الفصاحه، ح ۲۰۰۶)

حدیث۴۱

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: عَدلُ ساعَةٍ خَیرٌ مِن عِبادَةِ سَبعینَ سَنَةً قِیامِ لَیلِها وَصِیامِ نَهارِها؛ ساعتی عدالت بهتر از هفتاد سال عبادت است که شب‌هایش به نماز و روزهایش به روزه بگذرد. مشکاهٔالانوار، ص ۵۴۴

حدیث۴۲

امام صادق (علیه‌السلام) فرمودند: اِنّ مِن اَعظَمِ النّاسِ حَسرَةً یَومَ القِیامَهِ، مَن وَصفَ عَدلاً ثُمّ خالَفَهُ اِلَی غَیرِه؛ پشیمان ترین شخص در روز قیامت، کسی است که برای مردم از عـدالت سـخن بگوید، اما خودش به دیگران عدالت روا ندارد. (وسائل الشیعه، ج۱۵، ص ۲۹۵)

حدیث۴۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تُؤیِسِ الضُّعَفاءَ مِن عَدلِكَ ؛ ضعیفان را از دادگری خود ، ناامید مساز . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۲۲۵

حدیث۴۴

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: لَیسَ مِنَ العَـدلِ القَضـاءُ عَلَی الثِّقَـةِ بِالظَّنِّ ؛ داوری کردن درباره فرد امین ، با ظنّ و گمان ، عادلانه نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۷۵۰۰

حدیث۴۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: سِیاسَةُ العَدلِ ثَلاثٌ : لِینٌ فی حَزمٍ ، وَ استِقصاءٌ فی عَدلٍ ، وَ إفضالٌ فی قَصدٍ ؛ سیاست عادلانه را سه اصل است : نرمی در عین دوراندیشـی ، به نهایت رسانـدن [اجرای تمام عیار]عـدالت ، و بخشـش در عین میانه‌روی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۵۹۲

حدیث۴۶

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: بِالعَـدلِ تَتَضـاعَفُ البَرَكـاتُ ؛ بـا عـدالت ، برکت‌هـا دوچنـدان می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۴۲۱۱

حدیث۴۷

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: من عامل النّاس فلم یظلمهم و حـدّثهم فلم یکـذبهم و وعـدهم فلم یخلفهم فهو ممّن کملت مروّته و ظهرت عدالته و وجبت أخوّته و حرمت غیبته؛ هر که زمامدار مردم شود و سـتمشان نکند و با آنها سـخن کند و دروغشان نگویـد و وعـده شان دهد و تخلف نکند وی از جمله کسانی است که مروتش به کمال رسـیده و عدالتش نمایان گشته و

برادری با وی واجب و غیبتش حرام است. نهج الفصاحه

حدیث۴۸

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: ما من أمیر عشـره إلّا و هو یؤتی به یوم القیمه مغلولا حتّی یفکّه العـدل أو یوبقه الجور؛ هر که زمام دار ده تن باشد روز قیامت در غل بیارندش تا عدالت غل او باز کند یا ستم هلاکش کند. نهج الفصاحه

حدیث۴۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما من أحد أفضل عند اللّه من إمام إن قال صدق و إن حکم عدل؛ هیچ کس نزد خدا از پیشوائی که چون گوید راست گوید و چون حکم کند عدالت کند برتر نیست. نهج الفصاحه

حدیث۵۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: العدل حسن و لکن فی الامراء أحسن، السّـخاء حسن و لکن فی الأغنیاء أحسن، الورع حسن و لکن فی العلمـاء أحسن، الصّـبر حسن و لکن فی الفقراء أحسن، التّوبه حسن و لکن فی الشّـباب أحسن، الحیـاء حسن و لکن فی النّساء أحسن؛ عدالت نیک است ولی از زمامداران نیکوتر است، سـخاوت نیک است ولی از اغنیا نیکوتر است، تقوی نیک است ولی از علما نیکوتر است صبر نیک است ولی از فقرا نیکوتر است. توبه نیک است ولی از جوانان نیکوتر است شرم نیک است ولی از زنان نیکوتر است. نهج الفصاحه

حدیث۵۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: عدل ساعه خیر من عباده سنه؛ یک ساعت عدالت از یک سال عبادت بهتر است. نهج الفصاحه

حدیث۵۲

پیـامبراکرم(صـلی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: إذا حکمتم فاعـدلوا و إذا قلتم فأحسـنوا فإنّ اللّه محسن یحبّ المحسـنین؛ وقتی حکم می کنیـد به عـدل رفتـار کنیـد و وقتی سـخن میگوئیـد نیـک گوئیـد زیرا خـدا نیـک است و نیکوکـاران را دوست دارد. نهج الفصاحه

حدیث۵۳

پیامبراکرم صـلی الله علیه وآله : جِماعُ التَّقْوی فی قولِهِ تَعالی: اِنَّ اللَّهَ یَاْمُرُ بِالْعَـدْلِ وَ الْاِحْسانِ؛ عصاره تقوا در این گفته خداونـد آمـده است: خداوند به عدالت و نیکی فرمان می‌دهد. مشکاةالأنوار، ص ۹۵.

حدیث۵۴

پیامبراکرم صـلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم می فرمایند: لَنْ تُقَدَّسَ اُمَّةٌ لایُؤْخَذُ لِلضَّعیفِ فیها حَقُّهُ مِنَ الْقَویِّ غَیْرَ مُتَعْتِعِ؛ ملّتی که نتوان در میان

آنان بدون دلهره، حقّ ضعیف را از قوی گرفت، هرگز قابل ستایش نیست. تحف العقول، ص ۱۴۲.

حدیث۵۵

امام علی علیه السلام : خَیْرُ الْمُلوکِ مَنْ اَماتَ الْجَوْرَ وَ اَحْیَی الْعَدْلَ؛ بهترین فرمانروا کسی است که ظلم را از بین ببرد و عدل را زنده کند. غررالحکم، ج۳، ص ۴۳۱، ح ۵۰۰۵ .

حدیث۵۶

حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام می فرمایند: فَرَضَ اللّه.. العَدْلَ تَسکینا لِلْقُلوبِ؛ خداوند عدالت را برای آرامش دل‌ها، واجب کرد. علل الشرایع، ج۱، ص ۲۴۸، ح ۲.

حدیث۵۷

امام علی علیه السلام : اِنَّ فِی الْعَدْلِ سَعَةً وَ مَنْ ضاقَ عَلَیْهِ الْعَدْلُ فَالْجَوْرُ عَلَیْهِ اَضْیَقُ؛ به‌راستی که در عدالت گشایش است و هر کس عدالت بر او تنگ آید، بی‌عدالتی بر وی تنگ‌تر خواهد بود. نهج البلاغه، خطبه ۱۵.

حدیث۵۸

امام علی علیه السلام : مَنْ عَمِلَ بِالْعَدْلِ حَصَّنَ اللّه مُلْکَهُ؛ هر کس به عدالت رفتار کند، خداوند حکومتش را حفظ خواهد کرد. غررالحکم، ج۵، ص ۳۵۵، ح ۸۷۲۲ .

حدیث۵۹

امام علی علیه السلام : لا عَدْلَ اَفْضَلُ مِنْ رَدِّ الْمَظالِمِ؛ هیچ عدالتی بهتر از بازگرداندن حقوق پایمال شده نیست. غررالحکم، ج۶، ص ۴۱۵، ح ۱۰۸۴۱.

حدیث۶۰

رسول اکرم صلی الله علیه و آله : ما مِنْ اَحَدٍ یَکونُ عَلی شَیءٍ مِنْ اُمورِ هذِهِ الاُمَّةِ قَلَّتْ اَمْ کَثُرَتْ فَلا یَعْدِلُ فیهِمْ اِلاّ کَبَّهُ اللّه فِی النّارِ؛ هر کس کاری از کارهای کوچک و یا بزرگ این امت را در دست بگیرد و در میانشان عدالت را اجرا نکند خداوند او را به رو، در آتش خواهد افکند. مستدرک علی الصحیحین، ج ۴، ص ۹۰.

حدیث۶۱

رسول اکرم صلی الله علیه و آله : مَهْدیُّ اُمَّتِی الَّذی یَمْلَاُ الاَرْضَ قِسْطا وَ عَدْلاً کَما مُلِئَتْ جَوْرا وَ ظُلْما؛ مهدی امت من کسی است که هنگام پر شدن زمین از بیداد و ظلم، آن را پر از قسط و عدل خواهد کرد. کتاب سلیم بن قیس، ص ۴۲۹.

حدیث۶۲

امام علی علیه السلام : اَلْعَدلُ اَفْضَلُ مِنَ الشَّجاعَةِ لِاَنَّ النّاسَ لَو اسْتَعْمَلُوا الْعَدْلَ عُموما فی جَمیعِهِمْ لَاسْتَغْنَوْا عَنِ الشَّجاعَةِ؛ عدالت بهتر از شجاعت است، زیرا اگر مردم همگی عدالت را درباره یکدیگر به‌کار گیرند، از شجاعت بی‌نیاز می‌شوند. شرح‌نهج‌البلاغه ابن‌ابی‌الحدید،ج ۲۰،ص ۳۳۳،ح ۸۱۶ .

حدیث۶۳

امام علی علیه السلام : اَحْسَنُ الْعَدْلِ نُصْرَةُ الْمَظْلومِ؛ بهترین عدالت یاری مظلوم است. غررالحکم، ج۲، ص ۳۹۴، ح ۲۹۷۷.

حدیث۶۴

امام علی علیه السلام : اِسْتَعْمِلِ الْعَدْلَ وَاحْذَرِ الْعَسْفَ وَالْحَیْفَ فَاِنَّ الْعَسْفَ یَعودُ بِالْجَلاءِ وَالْحَیْفَ یَدْعوا اِلَی السَّیْفِ؛ عدالت را اجرا کن و از زورگویی و ستمگریبپرهیز زیرا زورگویی مردم را به ترک از وطن وامی‌دارد، و ستم آنان را به قیام مسلّحانه می‌کشاند. نهج البلاغه، حکمت ۴۷۶.

حدیث۶۵

امام علی علیه السلام : قُلوبُ الرَّعِیَّةِ خَزائِنُ راعیها فَما اَوْدَعَها مِنْ عَدْلٍ اَوْ جَوْرٍ وَجَدَهُ؛ دلهای مردم صندوقچه‌های حاکم است، پس آنچه از عدالت و یا ظلم در آنها بگذارد، همان را خواهد دید. غررالحکم، ج۴، ص ۵۲۱، ح ۶۸۲۵.

حدیث۶۶

امام علی علیه السلام : اِنَّ الْعَدْلَ میزانُ اللّهِ سُبْحانَهُ الَّذی وَضَعَهُ فِی الْخَلْقِ وَنَصَبَهُ لِاِقامَةِ الحَقِّ فَلا تُخالِفْهُ فی میزانِهِ وَلا تُعارِضْهُ فی سُلطانِهِ؛ به‌راستی که عدالت ترازوی (معیار) خدای‌سبحان است که در میان خلق نهاده است و برای برپاداشتن حق نصب فرموده، پس در ترازوی خداوند با او مخالفت نکن و با حکومتش مقابله ننما. غررالحکم، ج۲، ص ۵۰۸، ح ۳۴۶۴.

حدیث۶۷

امام علی علیه السلام : اِجْعَلِ الدّینَ کَهْفَکَ وَالْعَدْلَ سَیْفَکَ تَنْجُ مِنْ کُلِّ سوءٍ وَتَظْفَرْ عَلی کُلِّ عَدُوٍّ؛ دین را پناهگاه و عدالت را اسلحه خود قرار ده تا از هر بدی نجات پیدا کنی و بر هر دشمنی پیروز گردی. غررالحکم، ج۲، ص ۲۲۱، ح ۲۴۳۳.

حدیث۶۸

رسول اکرم صلی الله علیه و آله : اِذا حَکَموا بِغَیْرِ عَدْلٍ اِرْتَفَعَتِ الْبَرَکاتُ؛ هنگامی که به غیر عدالت حکم کنند، برکتها از بین می‌روند. معدن الجواهر، ص ۷۳.

حدیث۶۹

رسول اکرم صلی الله علیه و آله : عَدْلُ ساعَةٍ خَیْرٌ مِنْ عِبادَةِ سَبْعینَ سَنَةً قِیامِ لَیْلِها وَصِیامِ نَهارِها؛ ساعتی عدالت بهتر از هفتاد سال عبادت است که شب‌هایش به نماز و روزهایش به روزه بگذرد. مشکاةالأنوار، ص ۵۴۴.

حدیث۷۰

امام صادق علیه السلام : اَلنّاسُ یَسْتَغْنونَ اِذا عُدِلَ بَینَهُمْ وَتُنْزِلُ السَّماءُ رِزْقَها وَتُخْرِجُ الْاَرْضُ بَرَکَتَها بِاِذْنِ اللّهِ تَعالی؛ هنگامی که در میان مردم عدالت برقرار شود، بی‌نیاز می‌شوند و به اذن خداوند متعال آسمان روزیِ خود را فرو می‌فرستد و زمین برکاتش را بیرون می‌ریزد. کافی، ج ۳، ص ۵۶۸، ح ۶.

حدیث۷۱

امام صادق علیه السلام : اَلْعَدْلُ اَحْلی مِنَ الشَّهْدِ وَاَلْیَنُ مِنَ الزُّبْدِ وَاَطیَبُ ریحا مِنَ الْمِسْکِ؛ عدالت از عسل شیرین‌تر، از کره نرم‌تر و از مُشک خوشبوتر است. کافی، ج ۲، ص ۱۴۷، ح ۱۵.

حدیث۷۲

امام صادق علیه السلام : ثَلاثَةُ اَشْیاءَ یَحْتاجُ النّاسُ طُرّا اِلَیها: اَلْاَمْنُ وَالْعَدْلُ وَالْخِصْبُ ؛ سه چیز است که همه مردم به آنها نیاز دارند: امنیّت، عدالت و آسایش. تحف العقول، ص ۳۲۰.

حدیث۷۳

امام صادق علیه‌السلام : اِنَّ النّاسَ یَستَغْنونَ اِذا عُدِلَ بَیْنَهُمْ وَ تُنْزِلُ السَّماءُ رِزْقَها وَ تُخْرِجُ الْاَرْضُ بَرَکَتَها بِاِذْنِ اللّهِ تَعالی ؛ اگر در میان مردم عدالت برقرار شود، همه بی‌نیاز می‌شوند و به اذن خداوند متعال آسمان روزی خود را فرو می‌فرستد و زمین برکت خویش را بیرون می‌ریزد. (کافی، ج ۳، ص ۵۶۸، ح ۶ .)

حدیث۷۴

امام صادق علیه‌السلام : اِنَّ اللّهَ یُحِبُّ الْعَدْلَ؛ خداوند عدالت را دوست دارد. محاسن، ج ۲، ص ۱۰۸.

حدیث۷۵

پیامبراکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم می فرمایند: اَلْعَدْلُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْاُمَراءِ اَحْسَنُ، وَ السَّخاءُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْاَغْنیاءِ اَحْسَنُ، اَلْوَرَعُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْعُلَماءِ اَحْسَنُ، اَلصَّبْرُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الْفُقَراءِ اَحْسَنُ، اَلتَّوبَةُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی الشَّبابِ اَحْسَنُ، اَلْحَیاءُ حَسَنٌ وَلکِنْ فِی النِّساءِ اَحْسَنُ؛ عدالت نیکو است اما از دولتمردان نیکوتر، سخاوت نیکو است اما از ثروتمندان نیکوتر؛ تقوا نیکو است اما از علما نیکوتر؛ صبر نیکو است اما از فقرا نیکوتر، توبه نیکو است اما از جوانان نیکوتر و حیا نیکو است اما از زنان نیکوتر. نهج الفصاحه، ح ۲۰۰۶

حدیث۷۶

حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام می فرمایند : فَفَرَضَ اللّهُ الْایمانَ تَطْهیرا مِنَ الشِّرْکِ... وَ الْعَدْلَ تَسْکینا لِلْقُلوبِ؛ خداوند ایمان را برای پاکی از شرک... و عدل و داد را برای آرامش دل‌ها واجب نمود. من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۵۶۸ .

حدیث۷۷

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: اِنَّ النّاسَ یَستَغنونَ اذا عُدِلَ بَینَهُم وَ تُنزِلُ السَّماءُ رِزقَها وَ تُخرِجُ الْاَرضُ بَرَکَتَها بِاذنِ اللّهِ تَعالی؛ اگر در میان مردم عدالت برقرار شود، همه بی‌نیاز می‌شوند و به اذن خداوند متعال آسمان روزی خود را فرو می‌فرستد و زمین برکت خویش را بیرون می‌ریزد. کافی، ج ۳، ص ۵۶۸، ح ۶

حدیث۷۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اَلجَماعَةُ رَحمَةٌ و الفُرقَةُ عَذابٌ؛ وحدت مایه رحمت ، و تفرقه موجب عذاب است. کنزالعمّال ، ح ۲۰۲۴۲

حدیث۷۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: مَن عَمِلَ بِالْعَدلِ حَصَّنَ اللّه مُلکَهُ هر کس به عدالت رفتار کند، خداوند حکومتش را حفظ خواهد کرد. غررالحکم، ج۵، ح ۸۷۲۲

حدیث۸۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: ثُباتُ الدُّوَلِ بِإقامَةِ سُنَنِ العَدلِ؛ پایداری دولتها به برپا داشتن راه و رسم دادگری است. غررالحکم و دررالکلم، ح ۴۷۱۵

حدیث۸۱

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: جِماعُ التَّقوی فی قولِهِ تَعالی: اِنَّ اللَّهَ یامُرُ بِالعَدلِ وَ الاِحسانِ؛ عصاره تقوا در این گفته خداوند آمده است: خداوند به عدالت و نیکی فرمان می‌دهد. (کافی، ج ۲، ص ۸۲ ، ح ۴)

حدیث۸۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: قُلوبُ الرَّعِیةِ خَزائِنُ راعیها فَما اَودَعَها مِن عَدلٍ اَو جَورٍ وَجَدَهُ دلهای مردم صندوقچه‌های حاکم است، پس آنچه از عدالت و یا ظلم در آنها بگذارد، همان را خواهد دید. (غررالحکم، ج۴، ص ۵۲۱، ح ۶۸۲۵)

حدیث۸۳

امام علی (علیه السلام) فرمودند: اَحسَنُ العَدلِ نُصرَةُ المَظلومِ بهترین عدالت یاری مظلوم است. (غررالحکم، ج۲، ح ۲۹۷۷)

حدیث۸۴

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: عَدلُ ساعَةٍ خَیرٌ مِن عِبادَةِ سَبعینَ سَنَةً قِیامِ لَیلِها وَ صِیامِ نَهارِها ساعتی عدالت بهتر از هفتاد سال عبادت است که شب‌هایش به نماز و روزهایش به روزه بگذرد. (مشکاةالأنوار، ص ۵۴۴)

حدیث۸۵

امام علی (علیه السلام) فرمودند: اَحسَنُ العَدلِ نُصرَةُ المَظلومِ بهترین عدالت یاری مظلوم است. (غررالحکم، ج۲، ح ۲۹۷۷)

حدیث۸۶

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: عَدلُ ساعَةٍ خَیرٌ مِن عِبادَةِ سَبعینَ سَنَةً قِیامِ لَیلِها وَ صِیامِ نَهارِها ساعتی عدالت بهتر از هفتاد سال عبادت است که شب‌هایش به نماز و روزهایش به روزه بگذرد. (مشکاةالأنوار، ص ۵۴۴)

حدیث۸۷

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: اَلعَدلُ اَحلَی مِنَ الشَّهدِ و اَلیَنُ مِنَ الزُّبدِ و اِطیَبُ ریحاً مِنَ المِسکِ؛ عدل شیرین تر از عسل و نرم تر از کف و خوشبوتر از مشک است. (جهاد با نفس، ح ۳۴۲)

حدیث۸۸

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لیس من العدل القضاء علی الثقه بالظن داوری در حق افراد مورد اطمینان با تکیه بر گمان از عدالت دور است. (نهج البلاغه)

حدیث۸۹

امام صادق علیه السلام فرمودند: ان من اعظم الناس حسره یوم القیامه، من وصف عدلا ثم خالفه الی غیره. پشیمان ترین شخص در روز قیامت، کسی است که برای مردم از عدالت سخن بگوید، اما خودش به دیگران روا ندارد. (وسائل الشیعه،ج۱۵،ص۲۹۵)

حدیث۹۰

قال الامام علی - علیه السلام - : مِلاکُ السِّیاسَةِ العَدلُ. امام علی - علیه السلام فرمودند: ملاک و اساس سیاست، عدالت است. «میزان الحکمه، ح ۹۰۱۶»

سیاست و مردم داری

حدیث۱

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : مَنْ عَمِلَ عَلی غَیرِ عِلمٍ، ما یُفسِدُ أکثَرُ مِمّا یُصلِحُ. رسول خدا - صلی الله علیه و آله فرمودند: هر کس کاری را بدون شناخت انجام دهد، تباه کاری او بیشتر است از آنچه سامان می دهد. «تحف العقول، ص ۴۷»

حدیث۲

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : مَن قضی لأخیهِ المُؤمِنِ حاجَةً کانَ کَمَن عَبَدَ اللَّهَ دَهرَهُ. رسول خدا - صلی الله علیه و آله فرمودند: کسی که حاجت برادر مؤمن خود را برآورده سازد، مانند کسی است که عمر خود را به عبادت گذرانده باشد. «أمالی شیخ طوسی، ص ۴۸۱»

حدیث۳

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: مَنْ کانَ یُؤمِنُ بِاللَّهِ و الیَومِ الآخِرِ فَلْیَفِ إذا وَعَدَ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله فرمودند: هر که به خدا و روز معاد ایمان دارد باید به وعده خود عمل کند. «الکافی، ج ۲، ص ۳۶۴»

حدیث۴

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: لا یَزالُ النّاسُ بِخَیرٍ ما أمَرُوا بِالمَعرُوفِ و نَهَوا عَنِ المُنکَرِ و تَعاوَنُوا عَلَی البِرِّ وَ التَّقوی . رسول خدا – صلی الله علیه و آله فرمودند: مردم همیشه در خیر خواهند بود تا وقتی که امر به معروف و نهی از منکر می کنند و در نیکی و پرهیزکاری یکدیگر را یاری می رسانند. «تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۱۸۱»

حدیث۵

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: قُلِ الحَقَّ و لا تأخُذکَ فِی اللَّهِ لَومَةُ لائمٍ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله فرمودند: حق را بگو و در راه خدا از ملامت هیچ ملامت گری، نهراس. «کنزالعمّال، ح ۴۳۵۵۵»

حدیث۶

قال الامام علی – علیه السّلام –: دَولَةُ الکَریمِ تَظْهَرُ مَناقِبُهُ، دَولَةُ اللَّئیمِ تَکشِفُ مَساوِیَهُ وَ مَعایِبَهُ. امام علی – علیه السّلام فرمودند: جوانمرد اگر به دولت برسد، مناقبش آشکار گردد، و فرومایه اگر به دولت رسد، بدی ها و عیوبش آشکار گردد. «غرر الحکم، ح ۷۸۲۸ و ۷۸۲۹»

حدیث۷

قال الامام علی – علیه السلام –: ما أیقَنَ بِاللَّهِ مَن لَم یَرعَ عُهُودَهُ و ذِمَّتَهُ. امام علی – علیه السلام فرمودند: به خدا یقین ندارد کسی که عهد و پیمان خود را فرو گذارد. «غررالحکم، ح ۹۵۷۷»

حدیث۸

قال الامام علی – علیه السلام –: مِن واجِبِ حُقُوقِ اللَّهِ عَلَی العِبادِ النَّصیحَةُ بِمَبلَغِ جُهدِهِم وَ التَّعاوُنُ عَلی إقامَةِ الحَقِّ بَینَهُم. امام علی – علیه السلام فرمودند: از حقوقی که خدا بر بندگان واجب کرده، خیرخواهی به اندازه توان و یاری کردن یکدیگر برای برپایی حق در میان خود است. «نهج البلاغه، خطبه ۲۱۶»

حدیث۹

قال الامام علی – علیه السلام –: طَلَبُ التَّعاوُنِ عَلی إقامَةِ الحَقِّ دِیانَةٌ و أمانَةٌ. امام علی – علیه السلام فرمودند: درخواست همکاری برای برپا کردن حق، نشانه دیانت و امانت (داری) است. «عیون الحکم و المواعظ، ح ۵۵۶۳»

حدیث۱۰

قال الامام علی – علیه السلام – : فَاخفِضْ لَهُ جَناحَکَ و أَلِنْ لَهُم جانِبَکَ وَ ابسُطْ لَهُم وَجهَکَ و آسِ بَینَهُم فِی اللَّحظَهِ و النَّظرَهِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: بال های محبت خود را بر آنان بگستر و با آنان نرم خو و گشاده رو باش و مساوات را در توجّه و نگاه خود (به آنان)، مراعات کن. «نهج البلاغه، نامه ۲۷»

حدیث۱۱

قال الامام علی – علیه السلام – : أنصِفوا النّاسَ مِن أنفُسِکُم وَ اصْبِرُوا لِحَوائِجِهِم ... و لاتُحشِّمُوا أحَداً عَن حاجَتِهِ و لا تَحبِسُوهُ عَن طَلِبَتِهِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: داد مردم را از خود بستانید و در برآوردن نیازهایشان شکیبا باشید ... کسی را برای نیازش شرمگین نسازید و از خواسته اش باز مدارید. «نهج البلاغه، نامه ۵۱»

حدیث۱۲

قال الامام علی – علیه السلام – : لا یَکُنْ لَکَ إلَی النّاسِ سَفیرٌ إلّا لِسانَکَ و لا حاجِبٌ إلّا وَجهَکَ. امام علی – علیه السلام فرمودند: میان تو و مردم رابطی جز زبانت و پرده ای جز چهره ات نباشد. «نهج البلاغه، نامه ۶۷»

حدیث۱۳

قال الامام علی – علیه السلام – : اِجعَل لِرأسِ کُلِّ أمرٍ مِن أمورِکَ رأساً مِنهُم، لا یَقهَرُهُ کَبیرُها و لا یَتَشَتَّتُ عَلَیه کَثیرُها. امام علی – علیه السلام فرمودند: برای سامان دادن به هر یک از کارهایت، سرپرستی از میان آنان بگمار که بزرگی کار، او را مقهور خود نسازد و بسیاری آن، آشفته اش نکند. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۱۴

قال الامام علی – علیه السلام – : إیّاکَ و الإستِئثارَ بِما النّاسُ فیهِ اُسوهٌ. امام علی – علیه السلام فرمودند: بپرهیز از آن که چیزی را به خود مخصوص کنی که مردم همه در آن یکسانند. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۱۵

قال الامام علی – علیه السلام – : مِن دَلائِلِ الدَّولَهِ قِلَّهُ الغفلَهِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: از نشانه های (پایداری) دولت، کمی غفلت از کارها است. «غررالحکم، ح ۹۴۱۰»

حدیث۱۶

قال الامام علی – علیه السلام – : حُسنُ السّیرَهِ جَمال القُدرَهِ و حِصنُ الإمرَهِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: رفتار نیکو، نشان زیبایی قدرت و پناهگاه زمام داری است. «غررالحکم، ح ۴۸۴۷»

حدیث۱۷

قال الامام علی – علیه السلام – : مَن کَثُرَ جَمیلُهُ أجمَعَ النّاسُ عَلی تَفضیلِهِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: آن که نیکی ها و فضایلش فراوان شود، مردم بر برتری اش اتّفاق کنند. «عیون الحکم و المواعظ، ح ۸۲۱۸»

حدیث۱۸

قال الامام علی – علیه السلام – : مَنْ سَما إِلَی الرِّیاسَةِ صَبَرَ عَلی مَضَضِ السِّیاسَةِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: هر کس بر مسند سیاست نشیند، باید بر رنج سیاست صبر کند. «میزان الحکمه، ح ۹۰۰۲»

حدیث۱۹

قال الامام علی – علیه السلام – : ثَباتُ الدُّوَلِ بِإقامَةِ سُنَنِ العَدلِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: پایداری دولت ها به برپاداشتن راه و رسم دادگری است. «غررالحکم، ح ۴۷۱۵»

حدیث۲۰

قال الامام علی – علیه السلام – : رَأسُ السِّیاسَةِ اسْتِعمالُ الرِّفقِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: پایه سیاست، مدارا کردن است. «میزان الحکمه، ح ۹۰۱۹»

حدیث۲۱

قال الامام علی – علیه السلام – : حُسنُ السِّیاسَةِ یَستَدِیمُ الرِّئاسَةَ. امام علی – علیه السلام فرمودند: سیاست نیکو، موجب پایندگی و دوام ریاست است. «میزان الحکمه، ح ۸۹۹۸»

حدیث۲۲

قال الامام علی – علیه السلام – : مِن أماراتِ الدَّولَةِ الیَقظَةُ لِحِراسَةِ الاُمورِ. امام علی – علیه السلام فرمودند: از نشانه های (پایداری) دولت، هوشیاری در سامان دادن کارها است. «غررالحکم، ح ۹۳۶۰»

حدیث۲۳

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : إنَّ اللَّهَ تَعالی یُحِبُّ مِنَ العامِلِ إذا عَمِلَ أن یُحسِنَ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله فرمودند: خدای تعالی دوست دارد وقتی کسی کاری می کند، آن را به خوبی انجام دهد. «میزان الحکمه، ح ۱۴۳۷۱»

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبِیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار–ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل

الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لـذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز : الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و... ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام

یـک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشـتن بینوایی ضـعیف را دارد و تو او را از دسـتش می‌رَهـانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مـؤمنی بینـوا و ضـعیف از پیروان مـا را دارد، امّـا تـو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشـایی که آن بینـوا، خـود را بِـدان، نگـاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شـکند؟». [سـپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنـده کنـد و از کفر به ایمـان، ارشـاد کنـد، گویی همه مردم را زنـده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشـیرهای تیز بکشد». مسـند زید: امام حسـین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات رایانه‌ای

WWW